

AZ ALSÓZEMPLÉNI
REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1910. ÉVI MÁJUS HÓ 3-IK NAPJÁN SÁROSPATAKON
==== TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK ====

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

HÉZSER EMIL

EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEKVZŐ.

XXXI. FÜZET.

SÁROSPATAK

NYOMTATTÁK DANI ÉS FISCHER A REF. FŐISKOLA BETŐIVEL

1910

AZ ALSÓZEMPLÉNI REF. EGYHÁZMEGYE 1910. ÉVI
MÁJUS HÓ 3-IK NAPJÁN SÁROSPATAKON TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Bálint Dezső,
esperes

Meczner Béla,
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Gecsey Péter
Ölbey János
Zitás Bertalan
Máthé Gyula
Horváth János

Kóczán Miklós
Meczner András
Miklós Béla
Buza János
Tolcsvai Nagy Barna
Dr. Kovács Gábor

papi

világi

tanácsbírák.

Hézsér Emil
Zitás Bertalan
Keresztury József
papi

Dr. Mitrovics Gyula
Lábos Béla
Dr. Vitányi Miklós
világi

jegyzők.

Dr. Szánthó Elek, dr. Tárczy Pál ügyészek; Maklár P. Miklós levéltárnok; Mathusz Mihály, Gagyai Károly, ifj. Föve-nyessy Bertalan, Szily József tanító-képviselők; Bartha József tanügyi-bizottság elnöke.

Abaházy József, ifj. Bálint Dezső, Bacskay Károly, Csontos Gábor, Csorba Ferenc, Czecz András, Danyi József, Erdélyi József, Farkas Lajos, Fürjész Tamás, Gecse Lajos, Hegedüs László, Horkay Barna, Horváth Győző, Kertész István, Kun Miklós, Kiss Miklós, Kazay Sándor, Kenyeressy Árpád, Körös-kényi István, Janka Károly, Karászy Benő, Miskolczy Endre, Móricz István, Nagy Károly, Pál Albert, Pálóczy József, Pecsénye András, Sallay Sándor, Szánthó István, Székely Imre, Szöllösy József, Sütő Kálmán, Tóth Ferenc, Török Andor rendes; — Barkaszi Károly, Éles István, Reho Gyula

segédlelkészek. Pozsgay Miklós az olaszliszkai, Benkő Áron, Borcsik Ferenc a kiskövesdi, Radácsi György a sárospataki, Jakab István, Rácz Sándor a mádi, Farkas Ferenc az erdőhorvát, Szabó Ferenc a vissi, Simon András a h.-kaki, Bereczky János a hernádnémetii egyházak képviselőjében.

I.

Közgyűlési ügyek.

1. Bálint Dezső esperes buzgó imádságban kérvén egyházmegyénk ügyeinek elintézése végett készséges lélekkel egybesereglett gyűléstagokra a bölcsesség örök forrásának minden jórasegítő kegyelmét, utána Meczner Béla egyházmegyei gondnok rövid áttekintést tett az egyházi és politikai helyzetről

a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Papi főjegyző a gyűléstagoknak az egyházmegye tisztviselőiből, hivatalos képviselőiből és a megjelenésre kötelezett lelkészekből összeállított névsorát felolvastván,

a közgyűlés a megjelenteket igazoltaknak mondja ki. Elmaradásukat igazolták: Berzeviczy Endre, Beszterczey Béla, Bogárdi Dániel, Czike Ferenc, Igaz József, Kun Zoltán, Órás Kálmán, Sarkadi Nagy Antal, Demjén Kálmán,

Felhívatnak az igazolás nélkül elmaradottak, hogy az 1908. évi tavaszi közgyűlésünk 24. sz. pontja alatt foglalt szabályrendeletünk intézkedéseinek megfelelőleg elmaradásukat az esperesi hivatalnál igazolják.

3. Az egyházak által kiküldött és megbízott képviselők az egyházaiktól nyert meghatalmazást beadván,

ezeknek alapján mindannyian igazoltattak.

4. Esperes felolvasta az elmúlt esztendő eseményeit ismertető következő jelentését:

Nagyiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Midőn ez alkalommal tisztem szerint számot akarok adni egyházmegyénk egy évi működéséről, állapotáról, — jelezni kívánom azon eseményeket, melyek jótékony hatással voltak ennek úgy belső, mint külső életére: hálával borulok le a mi jóságos Istenünk előtt, hogy velünk mint mindig, most is kegyelmesen cselekedett, hozzánk fordult, velünk maradt, el nem hagyott; az ő holdja világított felettünk a setét éjszakában, hogy el ne tévelyedjünk, kézen vezetett, hogy meg ne botoljunk, erejével segíté erőtlenségünket, hogy el ne fáradjunk, ki ne merüljünk, buzdított, ha csüggedtünk. Neki, egyedül neki köszönhetjük, hogy a letűnt 1909. évet egyházunk jobb esztendei közé számíthatjuk. Ha talán nagyobb eseményekre, alkotásokra nem is mutathatunk, — amelyek bizonyágtételek volnának mellettünk is, — de fényes betűkkel írjuk fel egyháztörténetünk lapjaira annak a szellemnek világünneplését, mely közel 400 éven át vezet, kormányozza egyházunk hajóját. Legyen az 1909. év a Kálvin esztendeje. Ennek a szellemnek köszönhetjük kétségkívül a vallásos buzgóságnak azt a magasztos bizonyosságát, mely templomok megújításában, ékesszavú orgonák és harangok megszólalásában, iskolák építésében s az Isten dicsőségére tett önkéntes adakozásokban lett nyilvánvalóvá, mely nemes cselekedeteknek megörökítése jęgyzökönyveink feladata leend.

Nt. Em. Közgyűlés! Az 1848: XX. tc. megvalósulása leghőbb vágya minden igazi protestáns embernek. Szeretjük hinni, — bízunk az igazság elmaradhatlan győzelmében, hogy a sötét s küzdelmes korszak után lassankint megszűnnek azok a kiváltságok is, melyekben még ma is részesülnek egyes dédelgetett vallásfelekezetek protestáns egyházunk rovására: ne mondjam, gyengítésére. Hogy mikor jön el az idők teljessége a Krisztus fundamentomára vetett szentegyházunk diadala, — embernek tudni nem adatott. Hisszük, hogy elmaradni nem fog. Az idők méhe ott rejtegeti magában a szabad eszmék s jogegyenlőség

győzedelmét, midőn nem lesz többé különbség zsidó és görög között, hanem egyenlő kötelességek mellett egyenlő szabadsággal, jogokkal felruházott tagjai, polgárai leszünk az államnak.

Nem volnánk igazságosak, ha fel nem ismernők a törvényhozásnak felénk hajló jóakarátát, bölcs intézkedéseit, amidőn nem úgy tekint többé, mint eltűrt felekezetet s anyagi segítséggel folyik be egyházunk erősítése s életképessé tételére. Azzal a szegénységgel, inséggel, mellyel századokon keresztül küzdött egyházunk, ezzel a paizsos férfiúval a mai igények s követelmények mellett nem volnánk képesek megharcolni a harcot, el kellene pusztulnunk. Nem kevesebb összeg, mint 70 ezer korona az, mellyel az államkormány évenként az adócsökkenés által előállott segéllyel lelkészi és kápláni kongruával járul évenként egyházmegyénk háztartásához. Ha ehhez vesszük még néptanítóink fizetésének állami úton lett rendezését, szívesen kell üdvözlőnk a jobb kor hajnalát, mely lehetővé teszi, ha nem gond nélküli, de a tisztességes megélhetést, a család fentartását. Lehetővé teszi, hogy akik elhivattak a nagy munkára, az ekeszarvára tegyék kezüket s hátra nem tekintvén, előre nézzenek s egyenesen hasogassák a barázdákat az Istentől kimutatott munkamezőn. Elismerés érte a kor szavát megértő alkotmányos kormánynak, elismerés nagy férfainknak, kiket protestáns egyházunknak gondviselésszerűen adott a Gondviselés.

Mielőtt jelentésem részleteire térnék, meg kell emlékezni azon két lélekemelő ünnepélyről, mely egyházmegyénk két kis gyülekezetében folyt le a múlt év őszén, Kisrosvágyon és Bodrogolasziban. E kicsiny egyházaknak buzgó hívei úgyszólván önkéntes adakozásból újítták meg régi, elavult templomukat s szereztek be 2—2 új harangot. Több lelkésztársammal vettem részt én is s működünk közre a felavató vallásos szertartásban s szívből örültünk a vidékekről is összesereglett örülökkel. Az Isten áldása nyugodjék meg a két derék gyülekezetben s azoknak buzgó, lelkes papjain. Karádon, Lácán, Lukán új paplak épült, Nagyrosvágyon egy, Kisgéreshen a régi elavult iskola helyett két új tanterem s tanítói lak emeltetett a kor kívánalmainak teljesen megfelelő kivitelben. Ugyancsak folyamatban van a nagykövesdi paróchia építése

is, melynek elkészültével semmi akadály, hogy a lelkészi állás újra betöltessék. Rendes lelkészt kap már, majdnem egy félszázad eltelte után, Makkoshotyka is, hol a lelkészi állás fentartásához kongrua s államsegély címén majdnem 2000 koronával járul az államkormány.

Kegyeeles kötelességet vélek teljesíteni, midőn megilletődve teszek jelentést azon két halálesetről, mely két kitünő tanítónkat ragadott el a közelmúlt heteken. Nagy Sándor kiségesi s Konkoly Károly vissi tanítókat. Férfikora teljében volt még mindkettő, teljes odaadással, szakértelemmel s kitünő sikerrel vezették iskolájukat, társadalmi és magánéletükkel kivívták a közbecsülést s szeretetet; mindnyájunk elismerését, méltánylását. Megérdemlik, hogy emléküket jegyzőkönyvünkben örökítsük meg s áldást kívánjunk poraikra. Mindketten özvegyet s Konkoly még 8, illetőleg 9 árvát hagyott maga után, kiknek legidősebbje 14 éves. Kilenc árvát, a siralom gyermekeit kenyér nélkül, vigasz nélkül az ég madarai gondviselőjére, a könyörülő szívekre. Vajha csak egynek is felvennők gondját az Úrnak eme kicsinyei közül.

Emlékezzünk meg ez alkalommal arról a megrázó eseményről, amely ököritói embertestvéreinket, nagy részben hitsorsosainkat a feltámadás ünnepén gyászbaborította. Indítványozom, hogy az ottani ref. lelkészhez s ennek útján hitfeleinknek küldjünk részvétiratot.

Most pedig áttérek részletes jelentéseimre, melyet egyházlátogatási jegyzőkönyveink alapján állítottam össze.

A valláserkölcsi élet megnyugtató egész egyházmegyénkben, minek bizonyysága az, hogy híveink szorgalmasan, lelki buzgósággal látogatják közisteniszteleteinket, melyet lelkészeink pontos lelkiismeretességgel tartanak meg, úgy az ünnep-, mint vásár- és hétköznapokon. Ez irányban panasz egyetlen egyházból sem jelentetett. Egy leányegyházunkban az előkönyörgő tanító s a hívek közötti kikeseredett viszony szinte lakatlanná tette az Úr házat. Az úrvacsora a bűnbánati hét megtartása után 6-szor szolgáltatatik ki anyaegyházainkban, nemkülönben a filiákban s a hívek mindenütt szokott, legtöbb helyütt szép számmal veszik körül az Úr terített asztalát.

A konfirmációi oktatást a legtöbb helyen a tanító végzi, míg az ünnepélyes hiterősítést a lelkész a templom-

ban gyülekezeti istenisztelet alkalmával az iskolai év bevégeztével a legtöbb helyen. Egy pár egyházban husvét és pünkösöd között van az oktatás, hogy a megkonfirmált növendékek már a szentlélek ünnepén részesüljenek a sakramentomi szent jegyekben.

Az ifjak vasárnap délutáni vallásoktatása, úgy látszik, lassankint teljesen elmarad. A bibliás korszak eme maradványával találkozunk még T.-Harkány, T.-Szada, Sajókeszvényén, Sajóhidvég, Berzék, Hernádkak, Megyaszón, Golpon, Kisgéres, Nagykövesden, B.-Halászon, Tokajban ref. ifjúsági egyesület alakult, nemkülönben Királyhelmecezen, mely a fentiekhez hasonló irányban munkálja a nemes célt, a vallásosság istápolását, terjesztését.

A lefolyt évben egyházmegyénkben egyetlen eset sem fordult elő, hogy a házasságkötők az egyházi áldást igénybe ne vették volna, de igen általánossá lett a hirdetés alóli felmentés, ami szintén az egyháziasság rovására esik.

Ijesztő módon szaporodik a vegyes házasságok száma s ennek kapcsán a reversalisok feletti harc, amely küzdelemben mi vagyunk a gyengébb fél, mert nem egyenlő fegyverekkel küzdünk. Mindaddig, míg ellenségeinktől nem tanulunk, mi leszünk a vesztes fél s nap-nap után fogyunk, pusztulunk, sorvadunk. Radikális eszközökhöz kell nyúlunk nekünk is, szigorú s kérlelhetetleneknek a hithütelennel szemben. Az egyházlátogatási kimutatások szerint a reversalisok dolgában nem állanánk talán nagyon rosszul, de én meg vagyok róla győződve, hogy itt a kép nincs teljes világításban előttünk.

Mint mindenkor, úgy a lefolyt 1909. esztendőben is fordultak elő át- és kitérések. Szomorú dolog, hogy már a baptizmus is felütötte fejét egyes egyházainkban. Szomorú s Vécsről négy családot jelentenek. Úgy tudom, hogy a Bodroghközön több eset is fordult elő. Felekezeti sérelemről sehonnan sem tétetett jelentés. Az elharapózott rossz szokások közül csak a temetők kivilágításáról lehet szó, ez azonban annyira általános s nagymérvű lett a katolikus egyházban, hogy szinte lehetetlen, a vegyes házasságokból kifolyólag, hogy nálunk is nyom nélkül maradjon. Az azonban már csakugyan botrányos, mit Lukáról jelentenek, hogy ott híveink közül többen még a bucsújárásban is részt vesznek.

A szegényekről különösebben gondoskodva van Tarcál, Mád, Tállyán, Sárospatakon. Ez utóbbi helyen a virágzó ref. nőegylet gyakorol nagy jótékonytságot. Egyházunk házában lakó 4 elöregedett asszonyt teljes ellátásban részesít, szegény iskolás növendékek részére könyveket vesz, inséges hitfeleink közt mintegy 400 koronát osztott ki. A Sárospataki Takarékpénztár s Vereskereszt-egylettől szintén 120 koronát kaptunk fenti célra.

Halottaink rendszerint lelkészeink által temettetnek és kísértetnek a temetőbe.

Az egyházi éneklés szépítésére, emelésére jótékony befolyással van az orgonák szaporodása. Énekkar is van több helyen, u. m. Pácin, Rozvágy, Ricse, Cigánd, Lúc, Megyaszó, Szerencs, Golop, Mád, Tarcál, Ladány, Prüg, Bodroghalász, Bodroglaszi, Olasziszka, Erdőbénye, Tokaj, Sárospatakon.

A hívek áldozatkészsége szépen nyilvánult meg iskola, templom, parochia-építésnél Nagy- és Kisrozvágyon, Bodroglaszi, Láca, Kiszgésresben, hol a hívek önkéntes pénzadományokkal s fuvar teljesítésével siettek könnyíteni a terhet. Ezekről azonban részletesebben az adakozások tételénél emlékezünk meg.

Mint örvendetes jelenséget jelenthetem, miszerint presbyteriumunk mindenütt törvényeink értelmében van szervezve. A gyűléseket az elnökség szabályszerű értesítéssel hívja össze. A presbyterium határozatai kötött jegyzőkönyvbe vezetnek s hitelesítettnek. Kivétel azonban Bodrogmező, hol a lelkész tudta nélkül is tartattak összejövetelek s hoztak határozatokat. Ennek is tulajdonítható az az áldatlan állapot, mely ma dülje e kis egyházat. Gyökeres orvoslásra van szükség. Monokon az egyháztanács jegyzőkönyvei bekötetlen állapotban vannak s könnyen elkallódhatnak. Bekötendő a legrövidebb idő alatt s felmutatandó a legközelebbi egyházlátogatásnak.

Az úrasztali edények, terítékek, egyházi okmányok számára mindenütt meg van a láda, szekrény, legtöbb helyen a lelkésznél van elhelyezve, néhol a gondnoknál. Lácán, Tiszaladány s Nagygésresben a templomban. Nézeitem szerint nem engedhető meg. Elvégre is csak az úrasztali edények, terítékek néhol nagy értéket képviselnek, biztosabb helyen vannak a lakott paróchián.

A rendeleteket tartalmazó püspöki s esperesi levelek megőriztetnek, beiratnak a megfelelő rendeletek tárába.

A parochiális könyvtár meg van mindenütt. A könyvek elhelyezve s a törzskönyvbe bevezetve.

Az anyakönyvek pontosan vezettetnek, az egyházlátogatóság által ellenjegyeztettek. Pár egyházban új anyakönyvek szerzendők be, így Semjén és Tiszakarádon.

Postakönyve minden lelkésznek van, de több helyen hiányzik az iktatókönyv. Beszerzendő minden egyházban, illetőleg lelkési hivatal számára.

Az egyház ingó s ingatlan vagyona mindenütt leltározva s az egyházlátogatóság által ellenjegyezve.

Az egyházakban a gondnoki számadás másod-eredeti példányai beszédettek az egyházlátogatóság által s átadtak a számvevőségnek s a tegnap délután megejtett ülésen bíraltattak el.

Dicséretére legyen mondva egyházunknak, hogy épületei jelentékeny részben jókarban vannak. Újraépítés vagy javításra várnak a következők: Lukán az istálló építése halaszthatatlan. Taktabarkányban mindkét iskola tantermének a kor kivánalmainak s törvényszerűen leendő újraépítése hatóságilag rendeltetett el. Tiszalucon a nem rég épült fiúiskola lakóhelyiségének egy szeglete összehasadozott, helyrehozása bíróilag van elrendelve. Berzéken a paplak rozzant. Bodrogszentesen új tanterem s egy szoba építendő. Agárdon a paplak vizes, miért a gomba ütött benne tanyát. A bajon mielőbb segíteni kell s beállítandó egy kályha is. Bacskán a templom vár újításra. Leleszen a templom teljesen elavult. Bodrogmezőn a tanítói lak rosz. Nagykövesden a tanterem kicsi, miért is zsúfolt. Kiskövesden az egész iskola újból építendő. Alsóbereckiben a templom összehasadozott, életveszélyes. Az egyházlátogatóság jelentésére azonnal átírtam a járási főszolgabírói hivatalnak, minek folytán a szakértői vélemény után a templom bezáratott, újraépítése elrendeltetett. A paplak is a leghitványabb egész megyénkben. Elgondolni sem tudom, e kis gyülekezet miként fog segíteni e két bajon. Szomotoron a melléképületek vannak teljesen elavulva. Nagygéresen paplak s különösen melléképületek várnak javításra s e célra a nyert államsegélyt gondolnák felhasználni. Bodroghalászon egy új tanterem

építését s a tanítói lak átalakítását vette célba az egyház. Tokajban az iskolalak s bérház fog rendbeszedetni ez év folyamán.

Az egyházi épületek mindenütt teljes mértékben vannak tűzkár ellen biztosítva.

Legtöbb egyházban van földbirtok. Sajnos, hogy majdnem mindenütt bérbeadva, mi természetesen jelentékenyen kevesebb jövedelmet ad, mintha házilag kezelnék. Néhány egyháznak van bérháza is. Az ingatlanok mindenütt az egyház nevének állanak, majdnem kivétel nélkül a tanító javadalmát képező földek, rétek is. A jövedelmek, bérletek befolyának rendesen az egyház pénztárába.

A behivatalnokok fizetései beszédettek, ez irányban panasz sehol sem emeltetett.

Az előljáráóság a legtöbb helyen szorgalmazza az egyházi adóhátrálékok behajtását. Nem dicsérendő dolog, hogy néhány helyen igénybe kellett vennünk a szolgabíróóság beavatkozását. A szolgálmányok az adócsökkenés útján nyert államsegéllyel a legtöbb helyen elmaradnak, ami nagy mértékben elősegíti a lelkész, tanító s a hívek közötti surlódás megszűnését. Egyházi adókönyvecske a legtöbb helyen van, ahol nincs, okvetlen beszerzendő.

Az egyházak tőkepénzei, alapítványai mindenütt rendben s céljuknak megfelelően kezeltetnek. Szomotoron a Klobusiczky-alap még maig sincs teljesen rendezve. Kiskövesden a Nyeviczkey-alapítvány visszafizetése folyamatban van. Kérem mindkettőt átadni az ügyészségnek.

Több egyházunkban van magtár s magtári tőke. Kezelés ellen semmi panasz, csak Kiskövesd jelenti, hogy tetemes a kamathátralék. Szükségessé vált a felsőbb hatósági intézkedés. Bereckiben a magtártőke 6286 korona, amely voltaképpen a lelkészi fizetés alapját képezi. Most a megváltozott s kedvezőbb viszonyok mellett nem üdvösebb volna-e fenti összeget a felmerült építkezésekre fordítani?

Alig számolhatunk le egy pár egyházat, mindeniknek van kisebb-nagyobb mennyiségű adóssága, melybe a kényyszerült, de néhol a luxus-építkezés vitte be egyes gyülekezeteinket.

A költségvetés a legtöbb helyen elkészítve s másodpéldánya beküldve az esperesi hivatalhoz.

A jelentékenyebb összegű kiadások, utalványozások a lelkész s gondnok aláírásával történnek.

Pénztári számadás mindenütt rendben, kivéven Bodrogmezőt, hol ma a legnagyobb fejetlenség van a tanító s gyülekezet meghasonlása s mindkét fél makacssága miatt, hol még az egyházlátogatóság sem végezhetette tisztét a felkorbácsolt szenvedélyek szinte vakmerő megnyilatkozása miatt.

Az adók legtöbb helyen kifizetve, csekély hátralék van Lukán, Legyesbényén, Taktakenézen, Bodrogkereszturon, Szomotoron, Bodrogmezőn.

A múlt év folyamán segélyben részesültek: Alsódobsza, Luka. Régibb időben orsz. segély, tökesegélyben részesült több egyház, amelyek már ki lettek mutatva.

Perben áll Rozvágy a kassai római, a munkácsi gör. kath. püspökséggel iskolai ingatlan tulajdonjog tárgyában. A per folyamatban. Láca felperes birtokháborítás miatt néhány egyházzal, egyházmegyei hatóság tudomásával. ügyvéd dr. Tárczy Pál. Luka mint felperes a közbirtokossággal lelkézi és tanítói földek tulajdonjogi kérdésben. Végérvényes ítélet legközelebb várható. Tiszaluc Buda János örökösével, Legyesbénye Tószögi Istvánnal mint alperes az anyai végrendelet miatt, melyet megtámadott s ügylátszik, végleg elveszítjük, mit Tószöginé hagyományozott a legyesbényei egyháznak. Bodrogszentes két adóst perel magtári tartozásért s kölcsönökért. Leányvár temető-birtoklási pere az egyház javára dőlt, csak ügyvédjét fizeti az egyház. Bodrogmező tanítóját, Kiskövesd magtári tartozásokért egyeseket perel. Alsóberecki Balogh István örökösét illető tartozásért indított követelést.

A részletes építkezésekről a püspöki jelentés fog megemlékezni, én itt csak a nagyobbakat kívánom elősorolni. Pácín paplakjavítás 336 kor. Nagyrozvágy új iskolára 9800 kor., paplakra 314 kor., egyházi egyéb épületekre 130 kor. Örös pap- s tanítólakra 754 kor. Kisrozvágy templom s harangra 3400 kor. Láca paplak s melléképületekre 16000 kor. Ricse egyházi épületekre 380 kor. Cigánd épületeire 7000, Karád paplak s iskolára 14400 kor. Luka paplak 6152, Taktaharkány épületeire 169, Tiszaluc javításokra 277, Alsódobsza hasonlólag 280, Gesztely tanítói lak javításra 2085, Golop templomára 415 kor.

Mád többrendbeli javításokra 555, Mezözombor 252, Báj javításokra 286, Bodrogszentes 379, Agárd harangra 4149, Tárkány iskolára 600, Kisgéres két új iskolára 29000, Leányvár tanítói lakásra 2900, Kiskövesd paplakra 552, Vajdácaska paplakra 556, Szomotor iskolára 250, Nagy-géres templomjavítás, toronyfedésre 14000, Olaszi temploma megújítása s két harangra 5000, Vámosujfalu újításokra 260, Erdőbénye temploma, bérháza javítására 205, Tokaj javításokra 203, Sárospatak javításokra 1020 kor., összes 122,959 korona.

Szegények vagyunk, nehéz viszonyok között élünk, de ahol a vallásos buzgóságnak, áldozatkésztségnek ilyen hangosan beszélő bizonyosságával találkozunk: ne féltsük a mi egyházainkat s legyünk jó reménységgel a jövőre nézve is.

A temetők rendezésére is kezdenek gondolni egyes egyházaink. A gyülekezet kebelében a legtöbb helyen megvan az áldásos béke a belhivatalnokok s a gyülekezet tagjai közt; kivételt képezvén itt is Bodrogszentes.

Az egyházközségek iskolai ügyeivel időnk kimélése szempontjából nem kívánok bővebben s részletesen foglalkozni. Ez az iskolai év végeztével a tanügyi bizottság feladata leendő. Csak azokra hivatkozom s azokról kívánok jelentést tenni általánosságban, melyek inkább elvi jelentőségűek s intézkedést vonnak maguk után. A 6—12 éves gyermekek oktatásáról mindenütt gondoskodva van s ma már nincsen hely, hol növendékeink a tanító vagy tanterem hiánya miatt a kellő oktatásban ne részesülhetnének. Ahol csak lehetséges, gyülekezeteink felekezeti iskolát tartanak fel éppen a vallásos nevelés szempontjából, pár helyen még mindig lelkeszeink megterhelésével, de hiszem, hogy itt is megszűnik a kényszerült állapot.

Az iskolásnövendékek iskolabajjárására nézve alig emelkedett panasz. Iskoláinknak tanszerekkel való ellátása mint elodázhatlan kérdés áll előttünk. Mint méltóztatnak tudni, iskoláinknak legnagyobb része államsegélyes. Eme jótéteménnyel szemben kötelesek vagyunk ez iskolai év folyamán kellőleg felszerelni iskoláinkat. Eme rendelet elől nem térhetünk ki, nincs más, mint keresni a forrást, honnan a legjutányosabban beszerezhetjük iskolai szükségleteinket. Több cégnek birjuk ajánlatát s segítségünkre jön az államkormány is tapasztalt jóakarásával.

Tankönyvekül majdnem kivétel nélkül kerületünk approbált könyvei használtak. A hiányzók előállításáról nagy igyekezettel gondoskodik az Irodalmi Kör, úgy hogy idegen tankönyvre a legrövidebb idő alatt nem szorúlnak. A tankönyvek olcsósága lehetővé teszi azoknak a leg szegényebbek általi beszerzését, de itt is segítségünkre vannak a nemes célú intézetek, növegyletek, kegyes alapítványok.

A lelkészek, iskolaszékek figyelemmel kísérik s segítik iskoláinkat nemes, magasztos munkájában s igyekeznek megfelelni az állami hatóság szükségszerű követeléseinek.

A gyermekek a téli hideg kivételével mindenütt felvezettetnek a templomba s jótékony befolyással vannak éneklésünk vezetése és szépítésére.

Ahol községi, állami iskolába járnak növendékeink, gondoskodva van mindenütt, hogy a lelkészek által valóságos oktatásban részesíttessenek s ismerjük el, hogy papjaink derekasan megfelelnek itt is magas s fontos kötelességüknek. A tantermek általában törvényszerűek s ahol ez irányban kikerülhellen és jogos a beavatkozás, az államhatalom mindent elkövet, hogy a törvény kívánalmainak elég tétessék. Talán ennek a szigorú, ne mondjam túlhajtott eljárásnak a következménye, hogy sok egyház roskadva a teher alatt, az állam karjaiba kívánja helyezni iskoláját, fordul ily irányban s kéri az egyházmegye beleegyezését. Így Viss, Nagykövesd, Taktaharkány, Hernádkak, Tolcsva. Ezeknek kérvényeik itt vannak tanácskozó asztalunkon. Eme kérvények tárgyalása lesz gyűlésünk egyik legfontosabb tárgya, melyre előre is felhívom a nt. egyházmegye figyelmét. Ismerjük fel, érezzük át előre is e nagyhorderejű kérdés fontosságát, legyünk körültekintők, óvatosak egyházunkat legközelebről érdeklő határozathozatalnál.

Az ismétlődő iskoláztatás napról-napra halad. Az iskolába járás miatt nincs panaszra okunk. Ahol jó a tanító, sikeres a tanítás, ott a padok sem üresek. Csak tegye meg mindenki, mit tiszte parancsol s nem ér vád bennünket. Pár helyen gyakoroltatik a háziipar s női kézimunka tanítás. A faiskola intézmény nem bír gyökeret verni iskolai életünkben. Ezen segíteni csak a gazdasági ismétlődő iskolák felállításával volna lehetséges.

Áttérek jelentésem statisztikai részére. Előre is jelzem,

miszerint az elősorolt s névkönyvi adatok nem felelnek meg teljesen egymásnak. Ez mindenestre hiba. Az egyházlátogatóságnak csak azon adatok jelentendők, melyeket előbb már a névkönyv számára beküldtünk. Egyházmegyénk területén a lelkek száma 53636. Született 1029 fi, 1050 leány, meghalt 595 fi és 612 nő. Eltekintve a mellékörülményekről, egyházmegyénk népessége szaporodott a lefolyt évben 962 lélekkal, vagyis ennyivel múlja felül a születések száma a halálozást. — A született gyermekek közül törvénytelen 118. Kissé nagy szám s én ennek okát a mindinkább elharapódzó vadházasságokban vélem megtalálni. Házasság kötött 406 tiszta, 127 vegyes. Hiterősítésben részesült 520 fi, 534 leány. Hozzánk tért 9 fi, 14 nő, kitért más felekezeti kebelébe 9 fi, 11 nő. A gyermekek vallására nézve megegyezés kötött 67 vegyes házasságnál, még pedig javunkra 35, kárunkra 32 esetben.

Az egyházi szertartást minden születés, házasság s temetkezésnél igybe vették híveink.

Közpénztári bevételeink összege 313188 K 25 f, kiadás 267580 K 25 f, a különbözet, mint pénztári maradvány 45608 K. Egyes egyházaink pénzvagyona tőkepénz s alapítványokban 282942 K 76 f, sajnos, hogy majdnem ennyi az adóssága is. Az aktiva csak ötvenezer koronával múlja felül a passivát. Az építkezési kiadásokról már felebb tettem említést.

Megemlékszem még egyes egyházaink különleges ügyeiről, melyeket orvoslás, intézkedés szempontjából terjesztettek egyházlátogatóságunk elé, melyeknek egy része tanácskozásunk tárgyát is fogja képezni.

Tokajban az iskola államosítási ügye függőben van. Ennek oka két tényező. A tanító betegeskedése, esetleg nyugalomba vonulása s a rozzant tanítói lak elodázhatlan építése. Mindkettő hajtani fogja az egyházat iskolája államosítására, ezt azonban — szeretjük hinni — csak akkor fogja tenni a hitbuzgóságáról ismert s egyházára féltékeny gyülekezet, ha az államosításba belemennek a többi felekezetek is.

Szily József erdőbényei tanító kéri a felsőbb hatóság intézkedését, hogy rozzant, nedves, egészségtelen lakása újjraépíttessék. Mindenestre megvizsgálandó, panaszkozó tanító kérése mennyiben jogos, indokolt.

Tolcsva panaszt emel tanítója, Varga József ellen, kinek iskolája gyenge, elhanyagolt s kinek magaviselete ellen is nagy a kifogás.

A szomotori ügyekkel ma sem vagyunk tisztában. A szükséghez képest kérjük az egyházmegye újabb intézkedését.

A berecki templomügyről már felebb megemlékeztem. Az egyháztól még nem vettem értesítést, miként kíván intézkedni a hatósági rendelettel szemben. Kérem a nt. Egyházmegyét, már ezen ülésből küldjön ki bizottságot a helyszínére, amely contactusba lépjen a gyülekezettel s haladéktalanul kezdje meg az építkezésre vonatkozó intézkedést.

Nagykövesd a különálló papság mellett nem tarthatja fel iskoláját is, nem vonakodik azt feladni s belemenni az állam vagy községi iskola felállításába. Ismerem a viszonyokat; itt a kényszerűség parancsol s alig térhetünk ki az államosítás elől.

Bodrogmezőn a már ismert vizály okozta ingerültség, a felözönlött egyháztagok kihívó, durva, szinte fenyegetővé vált viselkedése miatt egyházlátogatóság félbeszakította a tanácskozást s ennek folytatását Királyhelmece tette át. — Szinte példátlan eset egyházlátogatásunk történelmében.

A perbenyiki állami iskolában még máig sincs ref. vallású tanító. Hogy miért? e kérdésre maga a lelkész sem tudott felvilágosítást adni. Mint tudom, az intézők a királyhelmecei ref. tanítóra vetették szemüket s hogy máig sincs a hely betöltve, én ennek okát az állampénztár szegénységére vélem visszavinni. Tudott dolog, hogy hasonló eset számtalan van az országban. Mindenesetre szükséges, hogy kérdést intézzünk első helyen vármegyénk tanfelügyelőségéhez. Minket méltán nyugtalanít, hogy törvénybiztosította jogaink figyelmen kívül hagyatnak. Ha új tanerő beállítása elháríthatlan akadályal jár, jóakarattal, más úton is kielégíthetők érdekeink.

Agcsernön panaszolja az egyháztanács, hogy az egyház tulajdonát képező 5 hold föld bérletét, 550 koronát már három éve nem vette be a gondnok. Nagy mulasztás, esetleges károsodás. Kérem az intézkedést.

Kisgéresben nagy mértékben elharapódzott, szinte

rossz szokássá vált a vadházasságban élés. Ennek megszüntetésére nézve mindent kövessen el egyházi fennhajtóságunk valami erős rendelettel.

Leányvár, talán éppen terhei könnyítésének szempontjából, anyásítani óhajtaná magát, amely esetben iskoláját hajlandó volna átadni az államnak. Ugy látszik Pácint kívánja követni. Pácint anyásítása még nem bevégzett dolog, sőt nap-nap után sok akadályllyal kell küzdenünk, az állam újabb meg újabb kimutatásokat követel s nincs kizárva, hogy minden igyekezetünk dugába dől, pedig Pácinnak lélekszáma is kétszeresen múlja felül Leányvárét. Mindez azonban nem zárja ki, hogy egyházmegyénk készséggel menjen segítségére a törekvő egyháznak..

Az építkezés előtt álló leleszi egyház tökesegély tárgyában kérelmez, ismert dolog, hogy a tökesegély hosszú időre le van foglalva. Annyit azonban megtehet egyházmegyénk, hogy a törekvő kis egyházat evidentiában tartja s már a jövőben is első helyre jegyzi.

A cigándi egyháztanács mély megindulással, méltó felháborodással panaszolja be Imreh Julia tanítónőt, ki híhűség elleni vétséget követett el, kire, mint ilyenre nem bízhatják többé nyugodtan gyermekeiknek valláserkölcsei nevelését. Az eset következő: Imreh Julia ref. vallású tanítónő már régebben szerelmi viszonyt kötött cigándi segédjegyző rk. v. Polacsek Jánossal s jegyesek lettek. Az ifjú Karcsára lett jegyzőnek áthelyezve, hol a múlt év folyamán állami iskola építettett, amely azonban tanerőkkel tudomásom szerint máig sem lett ellátva. Imreh Julia kérelmezett a karcsai tanítónői állás elnyerésére, nincs kizárva, hogy pártfogók után nézett, kiket azzal gondolt magához hajlítani, hogy szolgálatot tesz az egyedül idvezítő egyháznak. Karcsára való kinevezése állítólag meg is történt. Királyhelmecen pedig 1909. december 21-én Bárzcy Gusztáv szolgabíró előtt egy szerződés kötöttett, mely szerint Polacsek János és Imreh Julia kinyilatkoztatják mint jegyesek, hogy a célbavett házasságból származott, születendő gyermekeket nemi különbség nélkül a római katolikus vallásban fogják nevelni, vagyis az atya vallását fogják követni. A paktum csak pár hétig volt titokban, az Imreh Julia áthelyezése pedig mai napig késik.

Január 16-iki kelettel irt hozzám a cigándi lelkész úr a megtörtént és napvilágra jött perfidiáról s az egyház híveinek, különösen a tanítató szülők felháborodásáról s kér azonnali megtorló intézkedést. Egyben tudatja velem, hogy a megtévedt tanítónő kezei alól kivették a növendékeket s beosztották a három iskolába. — Véve a fentjelzett jelentést, azonnal felhívtam Imreh Juliát, hogy az ellene emelt váddal szemben postafordultával feleljen, igazolja magát, különben megindítom a fegyelmi eljárást. A válasz nem késett, melyben szánja-bánja meggondolatlan tettét, mellékeli a reversálist, melynek hátlapján ugyancsak hivatalos hatóság előtt visszavonja jegyesével együtt kötött egyezséget. Valótlannak mondja, mintha ő hitét is el akarta volna hagyni, sőt — mint értesültem — a völegény is ígéretet tett, hogy hibájukat helyrehozni akarván, hajlandó a ref. egyház kebelébe térni.

Megszűnt a bűncselekmény, a tanítónőt vissza kellett helyeznünk állásába, felhívtam azonban a lelkész urat, mint az iskolaszéknek elnökét, hogy az ingatag jellemű nőnek, mint tanítónőnek minden lépését figyelemmel kísérje s el ne mulassza a jelentést. Az egyházlátogatóságot pedig felhatalmaztam s kértem, hogy az állásával össze nem férő, hivatali tisztességével meg nem egyeztethető, botrányos cselekedeteért a presbitérium jelenlétében dorgálják meg s hozzák tudomására, hogy legelső félrelépését a törvény szigora fogja követni. Ime az első felvonás. Most még rútabb alakjában mutatom be egyházunk testén élő megtévedt szerencsétlen leányt. Bemutatom, mint aki rabja lett az aljas boszú szenvedélyének.

Március hó utolsó napjaiban egy politikai pártszínezetű értekezletet hívott össze Ölhey János lelkész s egyházmegyénk szeretett tanácsbirája Cigándra. Több lelkész s tanítón kívül megjelent ott báró Sennyey Miklós úr is, hogy mint a járás képviselője, megtartsa beszámoló beszédét. 50—60-ra mehetett a vendégek száma, kiket ott ért az ebédelés ideje is. A szíves házigazda, mint máskor is, az Imreh Julia-féle konyha s tanteremre vetette szemét, amely a legalkalmasabb volt a főzésre s ebédelésre s ezt jóeleve tudatta is a tanítónővel, aki azonban a gyülekezési nap hajnali óráiban elutazott otthonról s elzárta a tantermet, konyhát, előszobát. A lelkész a gond-

nok s többek jelenlétében lakatossal nyitotta fel a bezárt helyiségeket, hogy azokat az említett célra felhasználhassa. Hazajövén Imreh Julia s értesülvén róla, hogy a cselvetés sikerült, azonnal jelentést tett a kir. ügyészségnél Ölbey János lelkész ellen magánlakháborítás, betörés, konyhai cikkek, edények eltulajdonítása címén. A vérlázító, felháborító eseményről azonnal értesített a lelkész úr s kérte a gonosz érzelmű nő elleni megtorló intézkedésemet. Az engemet is kellemetlenül érintett levélre kívántam azonnal megnyugtatóan válaszolni s ügyészünkkel is beszélve, azt tanácsoltam: engedjünk szabad folyást a törvényes polgári eljárásnak s csak azután indítsuk meg mi a fegyelmit e rágalmozó nő ellen, midőn az ügyészség fentartotta vagy elvetette a vádat. Vettem az értesítést, hogy a vizsgálat, a tanúk kihallgatása már megtörtént. Azt hiszem, hogy rövid időn belül kezünkbe vesszük az ügyet s munkában lesz megszabadítani a derék egyházat a veszélyes nőszemélytől.

A lukaiak azt kérik, hogy a karosiak a paplak mellékhelyiségeinek építéséhez is annyival, oly arányban járuljanak, mint a paróchiához. A karosiak éppen ez ellen kérvényeznek.

A berzétei lelkész azt kéri, hogy miután az állam az ő tandíjvesztését nem téríti meg, kárpótolja őt valami úton az egyházi fenhatóság.

Harkányban a Takta folyó szabályozása előtt lelkész és tanítók bizonyos legelőjogot élveztek. Ezt ma is élvezik. Igen, de a kisajított földek árának kamatját is huzzák, ami pedig őket nem illeti. Kérik az egyházmegye igazságos ítélezését.

Ugyancsak Taktaharkányban az uradalom a mezei vasút kitérőjét az iskolákhoz közel, a templom mellett akarja elhelyezni. A presbitérium óvást emelt ez ellen, — a megyei hatóság figyelmen kívül hagyta. Az ügy felebbezés alatt áll s mindent el kell követnünk nekünk is, hogy iskoláink, templomunk közvetlen közeléből e lármával s különösen gyermekeinkre nézve veszélylyel járó állapotot elhárítsuk.

Panaszolja Sajókesznyéten, hogy a Fonciér tűzkár biztosító-intézet ma is annyi biztosítási összeget vesz tőlük, mint midőn faszindellyel volt fedve templomuk.

Kér intézkedést. Nem azért marad-e a régi díjtétel: mert a nagy templom tetőzete is kétakkora, mint a régi?

Tarcal ismét felhozta régi panaszát. A közalapba 600 korona tőkét fizettek egyesek s most tekintet nélkül adóztatják meg ezeket is. E sérelem ellen felebbeztek, de visszautasították. Most az egyházmegye útján tesznek újabb kísérletet.

Ennyit az egyházlátogatási jegyzőkönyvekből.

Kérem az elintézésre váró ügyek tárgyalását.

Az időközileg előforduló ügyes-bajos vitás kérdéseket a nekem adott hatáskörön belül legjobb tudásom szerint s a legjobb akarattal s lehetőleg az érdekek megsértése nélkül, megnyugtatóan igyekeztem elintézni. Törekvésem, hogy a nyilvánosság elé hurcolni ne engedjem a bajt, — míg azon magunk is segíthetünk s gyűlésünk nagyon is kimért drága idejét ne foglaljuk le sokszor apró dolgokkal.

Nem szívesen teszem, de nem hallgathatom el azt a szomorú jelenséget, mely szerint több tanító ellen emeltett panasz az év lefolyása alatt kötelességmulasztás, tiszteletlen magaviselet, tisztességtelen élet, egyháziatlan viselkedésük miatt. Isten őrizze meg attól egyházainkat, hogy ez a kór általános volna, dehogy létező s terjedő kór, fájdalom, köztudott dolog. A törvény szigora mellett, a szeretet lelkével igyekeztem a bajt orvosolni, a vitás kérdéseket kiegyenlíteni, a jó viszonyt helyrehozni. Én a baj okát a megváltozott viszonyok okozta egyháziasság lazulásában keresem. Legyünk őszinték. A kötelék, mely eddig szorosabban fűzte tanítóinkat anyaszentegyházunk testéhez, mindinkább tágul. Pedig ha valaha, most van szükség arra, hogy lelkész, tanító, egyháztagok egyek legyünk egymás kölcsönös megbecsülésében, méltánylásában, kötelességünk hű teljesítésében, anyaszentegyházunk iránt oltahatatlanul lángoló buzgóságban; legyünk egyek a mindeneket átható, mindeneket teremtő s mindeneket megszentelő szeretetben. Ez illik hozzánk, Krisztus igaz követőihez, hű szolgálóihoz. Erre kérem én jeles tanítókarunk minden egyes tagját, erre szeretett lelkészársaimat.

Amidőn a körülmények úgy kívánták, a viszonyaim engedték, személyesen kerestem fel az egyházakat, hogy tanácsommal, buzdításommal segítségükre legyek építő munkájukban, vagy vitás kérdések megoldásában.

A nekem adatott megbízatás szerint hű sáfárként igyekeztem forgolódni tisztemben. Isten engem úgy segéljen! Ajánlom magamat a nt. Egyházmegye kegyébe, szeretetébe!

A nagy gonddal összeállított egyházi és vallásos életünk minden jelentőségtejesebb mozzanatára kiterjedő esperesi jelentést egyházmegyénk a legtejesebb elismerésének kifejezésével veszi tudomásúl s az abban foglalt különösebb intézkedést igénylő ügyeket a közgyűlés folyamán teszi tárgyalás alapjává.

5. Tóth Kálmán hernádnémetii, Hegedűs László hernádkaki, Sütő Kálmán semjéni, Kőrössy György makkoshotyikai megválasztott lelkészek, miután megválasztatásuk szabályszerűen történt és az ellen semmi oldalról sem történt felszólalás,

hivatalukban az elnökség szivélyes üdvözlő szavai mellett megerősítették.

6. Hernádnémetii tanítói állásba Nyitray Károlyné szül. Molnár Ilona választatott meg tanítónőnek.

Hivatalába beerősítettett az eskü letétele után.

7. A népiskolai nyelvgyakorló kézikönyv és számtani példatár ügyében egyházmegyei tanító-testületünk véleményadásra felhívatván s a bekért vélemény most közgyűlésünk elé terjesztetvén,

egyházmegyei közgyűlésünk kimondja, hogy egyházmegyénk egy jól s az új tanterv szellemében szerkesztett népiskolai nyelvgyakorló kézikönyv és számtani példatár kiadását népiskolai tanügyünkre kívánatosnak tartja s felkérendőnek véli a Sárospataki Irodalmi Kört, hogy a jelzett könyvek iratásáról és kiadásáról minél korábban gondoskodják.

8. Tavaszi egyházkerületi gyűlésünkre megyei képviselőkül az elnökségen és egyházi főjegyzőn kívül

egyházi részről, Gecsey Péter, Ölbey János póttagul, Zitás Bertalan világi részről, Kóczán Miklós, Nagy Barna, Miklós Béla, póttagul dr Kovács Gábor tanácsbírák küldetnek ki.

9. A berzéki egyház beterjeszti a „Szemere István — Törös Mária“-alapítvány 1909. évi állását feltüntető kimutatást.

Egyházmegyénk e kimutatást rendben levőnek találván, felterjeszti azt az Egyházkerülethez.

10. Az őszi egyházkerületi közgyűlés az énekvezérek országos egyesületének memorandumát véleményezésre leadta az egyházmegyékhez és az egyházmegyei tanító-testületekhez. Egyházmegyénk tanítótestülete előterjesztését megtévé,

közgyűlésünk kimondja, hogy a magyar ref. énekvezéreknek egyházunk ének- és zeneügyének javítását, munkálását célzó és saját anyagi helyzetök javítására irányuló tömörülését szívesen látja. A konventhez felterjesztett emlékiratuk minden egyes pontját egyházi ének- és zeneügyünk emelésére s a magyar ref. énekvezérek szellemi és anyagi érdekeinek megvédésére és ápolására alkalmasnak véli s ezért az Egyházkerületi közgyűlésnek a konvent előtt való legmelegebb támogatására ajánlja.

11. Megyei jegyzőkönyv 13-ik pontjára vonatkozólag lelkes jelent, hogy a sárai tanító adósság-ügye rendben van, csupán a 100 korona egyházi tartozását nem fizette meg még mai napig sem.

Egyházmegyei gyűlés tudomásul veszi a tartozások kiegyenlítését, de a 100 korona tartozást nem hagyhatja továbbra is Kántor József tanítónál, hanem megbizza Szánthó Elek egyházmegyei ügyészt annak behajtásával.

12. Megyei jegyzőkönyv 22-ik pontjára vonatkozólag egyházmegyei gyűlés határozza:

Miszerint ez ügy Szánthó Elek ügyésznek adassék ki, aki aztán az ügyet 10 nap alatt Debreceni Bertalan volt egyházmegyei ügyésszel bonyolítsa le az esperes közreműködésével.

13. Egyházmegyei jegyzőkönyv 41-ik pontja építő-bizottság megválasztását javasolja.

Egyházmegyei gyűlés az építő-bizottságot megalakítja. Annak tagjaiúl Bodrogközre megválasztatnak: Keresztury József nagygyéresi lelkész, póttagul Janka Károly nagyrozvági lelkész; Dr. Tárczy Pál ügyvéd. Harangod vidékére: Zitás István taktaszadai lelkész, póttagul Bartha József vissi lelkész. — Továbbá Kérészy Gyula és Barzy Károly sátoraljaujhelyi mérnököket.

14. Olvastatott a királyhelmecei egyház kérelme, melyben két iskolájának felépítésére az egyház ingatlanainak lekötésével 20.000 kor. törlesztéses kölcsön felvételére engedélyt kér.

Egyházmegyei gyűlés Királyhelmece e kérelmét indokoltnak látván, annak felvételére az engedélyt megadja s pártolólág terjeszti fel az egyházkerületi gyűléshez.

15. Bodrogmezőn a lelkész jelentése nélkül is tartanak egyházi és presbiteri gyűléseket.

Egyházmegyei gyűlés megütközéssel veszi tudomásul ezen törvényellenes eljárást s figyelmezteti nevezett egyházat, hogy jövőben ily törvényellenes eljárást ne tegyenek.

16. Ágcsernőben az egyház gondnoka az egyházi földek bérletét bérlőtől 3 éven keresztül nem vette be s ez összeg már 550 korona.

Egyházmegyei gyűlés utasítja gondnokot, hogy ez összeget egy hónap leforgása alatt bér-

lőtől vegye be, ellenesetben gondnok fegyelmi eljárás alá vonatik. Ez eljárásáról lelkész utján esperesi hivatalnak tegyen jelentést.

17. Szily József erdőbényei tanító jelenti egyházmegyei gyűlésnek, hogy lakása rossz, alacsony, rozoga, nedves, lakhatatlan. Kéri egyházmegyei gyűlést, hogy utasítsa egyházat lakásának újraépítésére.

Egyházmegyei gyűlés e dolog megvizsgálására Bartha József vissi lelkészt küldi ki.

18. Tóth Ferenc berzéki lelkész jelenti, hogy neki, mint lelkésztanítónak tandíját jövőben nem kárpótolja az állam s így 80 korona tandíjvesztesége van, kéri az egyházmegyei gyűlést, hogy gondoskodjék e tandíj megtérítéséről, vagy ha ez nem lehetséges, tegyen lépéseket az iskola államosítására.

Egyházmegyei gyűlés belátván azt, hogy az egyház 12 tanköteles részére iskolát fennem tarthat, elhatározza, hogy a tanfelügyelőség közbejöttével megindítja az eljárást az iskola államosítására s addig is, míg e dolog így el nem intézhető, az egyházmegye a kerület útján a lelkésztanító 80 kor. tandíjkárpótlási összegének megszerzésére a minisztériumnál megteszi a lépéseket.

19. Esperes jelenti, hogy sok egyház még mai napig sem adta be adócsökkentés iránti kérvényét.

Egyházmegyei gyűlés kötelezi ezen egyházak lelkészeit, hogy adócsökkentés iránti kérvényeiket a szükséges mellékletekkel felszerelve ez év folyamán fegyelmi eljárás terhe alatt feltétlenül adják be.

20. Olvastatott az újcsanálosi ref. egyház kérelme régi díjlevelének, az adósegély igénybevétele következtében szükségessé vált megváltoztatására, illetve a régi díjlevél alapján pénzürtékre való átváltoztatására vonatkozólag.

Minthogy a három példányban kiállított díjlevél a becsatolt régi díjlevéllel megegyezik, sőt némi javulást mutat, egyházmegyei gyűlés e díjlevél átváltoztatását megengedi s a bemutatott új díjleveleket megerősíti s jóváhagyás végett fölterjeszti a főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűléshez.

21. Szánthó István bodrogolaszii lelkész, mint a bodrogzsadányi fiók-egyház beszolgáló lelkésze kéri a nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlést, hogy számára a Bodrogzsadány egyházi szolgálatért megállapított 200 korona fuvar, illetve tiszteletdíját, mivel a szegény egyházat nagyobb összeggel megterhelni nem lehet, bármely tár terhére legalább 100 koronával felemelni szíveskedjék.

Egyházmegyei gyűlés fölterjesztést intéz a kerület útján a méltóságos Konventhez, hogy a beszolgáló lelkésznek az államtól eszközölje ki az őt törvényszerint megillető fuvardíjat.

22. Tárgyaltatott a nagykövesdi egyház iskolaügye.

Egyházmegyei gyűlés behatóan foglalkozván a nagykövesdi egyház ügyével, azon okból kifolyólag, mivel az épülő lelkészlak építési terhével a hívek teherbíró képessége ki van merülve, sajnálattal bár, de beleegyezik az amúgy is a lelkész által vezetett iskola községivé tételébe.

23. Olvastatott a tolcsvai egyház presbitériumának határozata, amely határozatban elfogadja a város I. alatt csatolt azon indítványát, miszerint a városban ez idő szerint négy felekezet által fentartott külön népiskolák szüntettessenek meg s állami iskola létesíttessék. Ezen nagyfontosságú határozatát egyháztanács azzal indokolja meg, hogy ez idő szerint sem a tanítói lakás, sem a tanterem nem felel meg a törvény követelményeinek s helyszűke miatt egyik sem építhető ki. Lelkész s tanító egy udvart használván, állandó a két család között a viszály s e körülmény a tanítók folytoni változását vonja maga után, a tanítási eredmény nagy hátrányára van. Az egyház

hívei ez állapoton végtelen szegénységük miatt segíteni képtelenek lévén, kilátásba van helyezve a közel jövőben ez okból az államsegély teljes megvonása is. Minthogy előreláthatólag mindenik felekezet elfogadja az iskolák államosítására tett városi indítványt, felekezeti érdekeink is teljes mértékben megóvhatók lesznek s a most is nagy teherrel küzdő tolcsvai ref. egyház megszabadulván az iskola s tanítói lak építésének s fundusvételnek fenyegető nagy terhétől, erejét az egyház építésének mezején összpontosíthatja s így szép jövőt remélhet.

Egyházmegyei gyűlés bár ellene van a ref. iskolák államosításának, a tolcsvai egyház kivételes helyzetét figyelembe véve, beleegyezik a tolcsvai ref. egyház népiskolájának állmosításába oly feltétel alatt, ha mind a négy felekezet államosítja iskoláját s a hitfelekezet számarányának megfelelő számú ref. állami tanító neveztetik ki, kik közül egy bizonyos díjazásért a kántori teendőket is ellátni köteles és a ref. hitfelekezet sem tantermet, sem tanítói lakást, — minthogy erre alkalmas épületekkel nem rendelkezik, — nem ad. E dolog további tárgyalására Horváth János és Nagy Barna tanácsbírák küldetnek ki.

24. Tárgyaltatott a taktakenézi iskolai ügy.

Egyházmegyei gyűlés a ref. egyház szegénységére való tekintettel a felekezeti iskolájáról lemond.

25. Olvastatott a taktaharkányi lelkész jelentése az 1909. évi egyházmegyei gyűlési jkv 16. számú pontjára vonatkozólag, ahol is az egyház két iskola haladéktalan felépítésére utasítatik. Egyik iskola már csaknem tető alatt van s a nyár folyamán teljesen elkészül 8600 korona vállalati összegért. A másik iskolát még ez ideig sem kezdték el megépíteni egyrésről azért, mert ez évben még a tanítás a régi iskolában megengedettett, másrésről pedig azért, mert a báró Harkányi János, mint az ottani nagy uradalom tulajdonosa,

ez ideig egyáltalában nem tett — megbízott tisztjeinek szóbeli ígéretén kívül — az egyházközség tagjainak megnyugtató ígéretet arra nézve, hogy uradalmában levő 80 tanköteles cseléd-gyermeknek a ref. hívek megterhelhetése nélkül épít egy harmadik iskolát. Ha a ref. hívek felépítik a második iskolát is az uradalom megterhelhetése nélkül, félnek, hogy 2 községi iskolát is építtet a tanfelügyelőség még e két iskolán kívül s így ők ennek építési terhét is fogják viselni adóalapon, míg báró Harkányi János a már megépült két felekezeti iskola építéséhez nem járult hozzá, s így a tehermegosztás aránytalan lesz. Ha báró Harkányi egy kötelező iratot ad ki magáról arra nézve, hogy a harmadik iskolát ő maga felépítteti cseléd-sége gyermekei részére, sőt ha a cseléd-gyermekek számának szaporodása szükségessé teszi, a 4-ik iskola felépítését is, a kultúra alá jövő földek szaporodása következtében, e 4-ik iskola költségét is fedezi a báró, — az esetben a ref. hívek azonnal megépítik a második iskolát is, míg ellenben lemondanak a második iskola fentartási jogáról.

Egyházmegyei közgyűlés fájdalommal vesz tudomást a taktaharkányi iskolák szomorú állapotáról. Legilletékesebb körök információi alapján átlátván azt, hogy itt az iskolák felépítése egyházunk javára szinte lehetetlen, felekezeti iskolái további fentartásáról lemond.

26. A mádi egyház engedélyt kér egy Rákóczi-féle úrasztali serlegének s egy 13. századbéli nürnbergi gyártmányú talpas poharának értékesítésére, miután ezekre most oly vevő akadt, ki az elsőért 9000 koronát, a másikért 3500 koronát hajlandó fizetni, mely kedvező alkalmat azért óhajtaná megragadni, hogy repedezett falú, rozoga fedelű nagy temploma rendbehozására ily tekintélyes összeghez juthat; — betérjeszti az e tárgyban tartott egyháztanács és egyházi közgyűlés jegyzőkönyvi kivonatát, mely szerint az egyháztanács 1 tag kivételével, a közgyűlés pedig 20 szótöbbséggel a kelyhek eladását kimondotta; egy alkalommal benyújtja eme határozatok ellen 42 egyháztag felebbezését, kik azért, mert — állításuk szerint — a serlegek eladásának nincs meghatározott célja; mert a közgyűlésen csak 34-en szavaztak; mert Mád határában a kelyhek árából ingatlant venni nem lehet; mert

a kelyhek árát — takarékpénztárba téve — veszély érheti, vagy esetleg más vallásúak vehetik kölcsönül s mert az úrasztalára helyezendő új serlegek az egyház hívei vallásosságát, hitbuzgóságát találják megbénítani, — egyházmegyénket a presbitérium és egyházi közgyűlés határozatának megsemmisítésére kéri.

Egyházmegyénk belátva azt, hogy nevezett egyház nagy temploma repedezett falainak, elavult fedelének kijavításával sokáig nem késhet, a megújítás végrehajtására nehéz anyagi viszonyai s híveinek nem nagyon erős adózó képessége miatt képtelen, a mádi ref. egyháztanács és egyházi közgyűlésnek serlegei értékesítésére vonatkozó határozatát megerősíti; a felebbezést pedig elutasítja, mert felebbezők amaz állításával szemben, hogy „a serlegek eladásának nincs meghatározott célja,“ az egyháztanács és közgyűlés jegyzőkönyve világosan megjelöli a célt, amiért az eladás az egyház jól felfogott érdekében kívánatos és mert a többi felsorolt indokok minden komolyabb alapot nélkülöznek;

mert a felebbezést, mint a „közgyűlésen kisebbségben maradt párt tagjai“ 42-en írták alá, holott más helyén ezt olvassuk: „a serlegek eladása ellen csak 6-an szavaztak“, miből az tűnik ki, hogy e felebbezés nem a gyűlésen leszavazott kisebbség munkája, de a nép között rábeszéléssel eszközölt aláírásgyűjtés eredménye; s végül mert egyházi törvényeink I. t.-c. 22. §-a az ingó javak vételét vagy eladását nem sorozza az egyházi közgyűlés hatáskörébe.

27. A mádi egyháztanács újból engedélyt kér az általa „Szegényház“-úl kijelölt s felelőpénzelt épületnek most már nem $\frac{2}{3}$ -ad részben, de egészben megvételére azon indoklással, hogy már ez év elején akadt két szegény, ki a szegényházban elhelyezhető volna.

Egyházmegyénk az engedélyt megadja.

28. Pálóczy József mádi lelkész kongruafölemelési kérvényének pártoló felterjesztésére kéri egyházmegyét, mellékelve kérvényéhez egy végrendelet-másolatot annak bizonyítására, hogy végrendelező ama bizonyos összegnek 200 kor.-nyi évi kamatjövedelmét oly kikötéssel hagyta a mádi ref. lelkészi fizetés javítására, hogy az az érvényben levő díjlevél értékén felül fizetésjavításul szolgáljon a lelkésznek s ez alapon kéri, hogy ezen alapítványból vett 10 hold föld 200 korona évi hasznobére a lelkészi jövedelemből leszámítva, kongruája 200 koronával emeltessék fel.

Egyházmegyénk szíves készséggel terjesztené föl ajánlólag e kérvényt, ha kellően fölszerelve volna; de mostani hiányaival, midőn a mellékelt végrendelet-másolat sem aláírva, sem hitelesítve, sem benne a hagyományozott összeg kitüntetve nincs s mert nem mellékli a földvérteli szerződést, melyből kitünnék, hogy az a 10 hold föld tisztán ez alapítványból lett véve, a kérvényt jelzett hiányai pótlása végett kérvényező lelkésznek visszaadja.

29. Hernádkak engedélyt kér iskolája államosítására, mert annak felépítésére hívei kevés száma, szegénysége és különösen 119⁰/₀-os községi pótdadó terhe miatt képtelen.

Egyházmegyénk előterjesztett indokaik figyelembevételével az iskola államosítását megengedi.

30. Bodrogzsadány tudomásvétel és megerősítés végett beterjeszti gr Lónyay Elemér bodrogolaszii nagybirtokos átadási nyilatkozatát s átírási engedélyét, mely szerint méltányolva azt, hogy a bodrogzsadányi csekély számú ref. gyülekezet Isten dicsőségére vallásos buzgóságból teljesen önerejéből építtette föl templomát, a sárai határban fekvő 5 kat. hold szántóföldjét nevezett egyháznak adományozta s annak telekkönyvi átíratását megengedi.

Közgyűlésünk örömmel értesül a nemes gróf fenkölt gondolkozásra valló, elismerésre méltó ajándékozásáról, melyért, midőn jegyző-

könyvileg köszönetet szavaz, a bodrogzsadányi egyház gondnokát és anyaegyháza lelkészét utasítja, hogy az adományozott föld átíratását mielőbb eszközöljék.

31. A prügyi egyház énekkara két példányban beterjesztett alapszabályainak megerősítését kéri.

Egyházmegyénk kérelmét szívesen teljesíti.

32. Ugyancsak a prügyi egyház bejelenti, hogy második tanítói állást óhajt szervezni; beterjeszti az egyháztanács és egyházi közgyűlés jegyzőkönyvét, melyekben a második tanítói állás szervezését és iskolahelyiségül a Patay-féle kastély és mellette 640 □-öl területnek megvételét kimondja és engedélyt kér építkezéséhez szükséges kölcsön fölvételére.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést örömmel veszi tudomásúl, a beterjesztett jegyzőkönyveket jóváhagyja s a kölcsön felvételét megengedi.

33. Tárgyalatott a t.-ladányi egyház azon kérelme, mely szerint szűknek bizonyult temploma kibővítésére, iskolájának korszerű átalakítására s az egyházkerületnél fennálló tartozásának teljes kielégítésére a „kisbirtokosok országos földhitelintézet“-étől 20.000 kor. 50 éves törlesztéses kölcsönt óhajtanak felvenni a tanítói javadalomhoz tartozó földbirtokra és az egyház tulajdonát képező külön egyházi vagyonra.

Közgyűlésünknek tudomása van a sürgős intézkedésre váró építkezések elodázhatlan voltáról, miért is a felveendő 20.000 kor. kölcsön mielőbbi kieszközlése elé akadályt nem támaszt s annak jóváhagyását az Egyházkerületi közgyűlésnek szívesen ajánlja.

34. A tiszaladányi 50 év óta fennálló ref. énekkar alapszabályait megerősítés végett felterjeszti.

A bemutatott 16 pontban összefoglalt alapszabályokat egyházmegyei közgyűlésünk nemcsak

készséggel erősíti meg, hanem felhívja az alakulandó vagy már megalakult, de alapszabályaikat be nem terjesztett ref. énekkarokat arra, hogy alapszabályaik megszerkesztése alkalmával a tiszaladányi énekkar alapszabályait vegyék mintául, mint amely az egyházi és vallásos élet mai viszonyainak gondos figyelembevételével állított össze.

35. Olvastatik az olaszliszkai egyház beadványa, melyben egyházmegyei közgyűlésünktől azt kéri, hogy II. tanítója törzsfizetésének és korpótlékának az egyház által leendő kiegészítéséhez vagy adjon segítséget, vagy egyezzen bele abba, hogy ez az iskolája az államnak átengedtesse, mivel az állam a tanítói állás fenntartásához a már megállapított összegben felül más összegekkel hozzá nem járulhat, az egyháznak pedig nem áll módjában iskolájára több áldozatot hozni.

Közgyűlésünk az ügy rendezésére Bartha József lelkészt és Szánthó Elek dr. ügyészt küldi ki, jelentésük őszi közgyűlésünkre bevértatván.

36. Néhai Váradi Szabó Miklós 1903-ban mintegy 63800 korona értéket hagyományozott a tállyai egyháznak ingó és ingatlan vagyonban lelkészi korpótlék létesítésére és másnemű egyházi szükségletekre. Az ingó vagyon azonban adóssággal, az ingatlan pedig haszonélvezettel van terhelve, egyebek közt a 35 éves Labancz Eszter és a végrendeleti végrehajtó, Ferenczi Elek javára. Mivel a haszonélvezet időhatára előreláthatatlan, a végrendelet végrehajtása is legalább 12 évig eltartana, de különben is sem a tállyai egyház, sem a többi érdekeltek a végrendeleti vagyon kezelésével megelégedve nem voltak, a haszonélvezeti jogot illetőleg a tállyai egyház igen méltányos összegben kiegyezett.

Az ingatlanok haszonélvezetének megváltása és az ingó vagyont terhelő adósságok, valamint a felmerült költségek és százalékok kifizetése 18000 koronát emésztene fel. Erről az összegről a tállyai egyház kölcsön útján kíván gondoskodni olyképen, hogy azt saját alapjaiból, nevezetesen az özv. Mura Györgyné-féle, különben is 5%-kal jövedelmező alapítványi

tökeből vétetnek kölcsön, amelynek segítségével az összes terhek legfeljebb 9 év alatt teljesen letörlesztetnének anélkül, hogy a hagyatéki vagyon megterhelése szükségessé válnék, amelyet a *végrendelet különben is határozottan megtilt*.

A tállyai egyház által ilyenén módon tervezett megoldás ellen a lelkész óvást adott be egyházmegyei közgyűlésünk elé azért, mert ebben az esetben még 9, az ő beadványa szerint pedig 12 év múlva lép az egyház is, a lelkész is a hagyatéki élvezetébe. Ezért azt ajánlja, hogy az özv. Mura Györgyné-féle alapítványból 10000 K kölcsön csakugyan felvétsék s az a haszonélvezeti jog megváltására és a $\frac{0}{100}$ -ok kifizetésére fordíttassék, amely kölcsön aztán legyen „az egyházmegye által megállapítandó feltételek mellett és idő alatt az alapítványi tőkék közé visszafizetendő.” Az adósságok Ferenczy Elek és a Szabó-örökösök kifizetésére pedig 10000 K törlesztéses kölcsön 63 évre vétessék fel az Orsz. Földhitelintézetől. Ilyen módon aztán a hagyatéki tárgyat képező debreceni u. n. Csere kaszáló jövedelmének $22\frac{0}{100}$ -a *azonnal rendeltetésére fordíttatik*. Tekintettel az ügy bonyolult voltára és tekintettel arra, hogy itt kényes természetű jogi kérdések is kiváló figyelmet kívánnak meg, a két ügyészből, előadóból Labos Bélából, Janka Károlyból és a tállyai egyház lelkészéből és gondnokából álló bizottság küldetett ki, hogy még a jelen gyűlésünk folyamán az ügyet minden oldalról beható tanácskozás tárgyává tegyék és a lelkész méltányossági szempontjainak is lehető figyelembevételével tegyenek előterjesztést.

A bizottság véleményes javaslatát benyújtván, egyházmegyei közgyűlésünk, tekintettel arra, hogy a hagyatéki végrendelet és az alapító levél értelmében meg nem terhelhető, másrészt pedig a tállyai egyháznak a haszonélvezőkkel kötött egyezsége határozottan előnyös mind a lelkész, mind az egyházra, azt jóváhagyás végett ajánlólag terjeszti fel az egyházkerületi közgyűlésre, annyival is inkább, mert ha bármely cél érdekében is az alapítvány jövedelmei előbb folyósíttatnának, mint a hagyatéki ügy lebonyolításából származó teher teljesen kifizettetnék, a többi örökösök a tállyai egyházat esetleg perrel támadhatnák meg.

Ugyancsak kéri az egyházmegye Kerületi közgyűlést, engedje meg azt is, hogy az ügy lebonyolításához szükséges 18000 K legelegb kilenc év alatt teljesítendő törlesztés mellett ugyancsak a tállyai egyház tulajdonában lévő alapítványi tőkéből vétessék kölcsön.

37. Bemutattatott a szentesi missiói kör lelkészének jelentése, mely szerint a szórványokban lakó hitfeleink vallásos buzgósága, áldozatkészsége oly tényekben nyilatkozik meg, melyek hangos bizonyosságai annak, hogy a vallásos életnek nem kedvező új idők szele ide még nem hatolt be, sőt oly hatalmas lánggal lobog fel, hogy a világi élet mozgalmaitól félreeső eme községekben az ősök bensőségteljes hitéletének átöröklött maradványait ismerhetjük fel. Hogy a vallásos élet tüzhelye melegen tartassék, ahhoz a kör missiói lelkésze is hozzájárult nemcsak azáltal, hogy előírt kötelelességeit híven teljesítette, hanem azáltal is, hogy szórványokban lakó híveit családi körükben is felkereste, Szinyérben több alkalommal házi istenitiszteletet tartott a gondnok házánál, sőt néhány vallásos estélyt is rendezett, melyeken felolvasásokat tartott vallásos lelkületű feleségének közreműködésével.

Közgyűlésünk jóleső örömmel értesül a hivatásában benső ember szerint eljáró Miskolczi Endrének buzgó missiói működéséről, eme ténykedéseinek kiváló eredményeiről, melynek ékesen szóló bizonyossága a hívek önmegadóztatásából származott 100 köből takarékmagtár, 3460 K készpénz s a múlt évben Isten dicsőségére adományozott 169 K. Egyházmegyénk a legmelegebb elismerését fejezi ki a missiói kör lankadást nem ismerő tevékenysége felett annyival is inkább, mivel legnagyobb sajnálatunkra eme missiói állás javadalmazásának rendezése még mindig függőben van.

38. A vissi egyház iskolájának államosítási ügye fennakadt, mivel a közokt.-ügyi miniszter 1305/909. rendeletében kijelentette, hogy a költségvetésen kívüli állapotra való tekintettel ezidőszerint nem államosít, de miután ezen fontos iskolai

ügyben az egyház nem várhatja be a költségvetésen kívüli állapot megszűnését, az államosítás bekövetkezéseig is díjlevéllel akarja biztosítani a megválasztandó tanító fizetését, e végett terjeszti be az 1877. évi díjlevél alapján felvett javadalmi jegyzőkönyvet, melyben a tanító fizetése ezer koronában állapított meg; ezen díjlevelet a bizonytalan s vízjárta földek kikapcsolásával az egyház az 1907. évi XXVII. t.-c. 14. §-a alapján 1200 Egyezerkétszáz koronára egészíti ki a beterjesztett díjlevelekben.

Közgyűlésünk az Ezerkétszáz koronában megállapított tanítói díjlevél jóváhagyásához a maga részéről hozzájárul, s megerősítés végett mind a három példányt az egyházkerületi közgyűléshez terjeszti fel.

39. Bemutattatott a bacskai missiói kör lelkészének jelentése, melyből kitűnik, hogy az egész körben a vallásos élet semmi kívánni valót nem hagy fenn, s a lelkész lelkiismeretesen végezte reá váró kötelességeit, amennyiben a battányi egyházban harmincötször, Bélyben harmincszor jelent meg a hívek vallásos életének gondozása céljából.

Közgyűlésünk a jelentést örömmel veszi tudomásul, s a lelkész azon ténykedéseért pedig, hogy hívei körében 100 darab Kálvin arcképet és életrajzot, továbbá 100 drb imakönyvet árusított el, külön elismerését és méltánylását fejezi ki.

40. Kalotaszegi András olaszliszkai tanító az 1906. évi szeptember hó 1-től az 1910. április hó végéig terjedő időre esően fizetés kiegészítés és korpótlék címén 551 K 63 fill. hátrálékos összegnek a megtérítésére tart igényt az iskola-fentartó lizskai egyház ellenében.

Arra nézve kér intézkedést, hogy erre a követelésére nézve államsegélyből vagy az iskola fentartó egyház részéről kielégíttessék.

Egyidejűen azt is kéri, hogy javára az 1910—11. iskolai év elejére az 1907. évi XXVII. t.-cikkben meghatározott lakás biztosíttassék.

Az egyházmegyei közgyűlés, mielőtt érdemleges határozatot hozna, az ügy megvizsgálása és lehető békés elintézése céljából egy bizottságot küld ki. E bizottságnak a tagjai Bartha József vissi lelkész és dr. Szánthó Elek e.-m. ügyész, akiknek vonatkozó jelentésüket az őszi e.-m. közgyűlésen kell megtenniök.

A vonatkozó iratokat a bizottság tagjainak kiadja.

41. A nagygyéresi egyház a presbitériumnak és illetően egyházközségi közgyűlésnek oly értelmű határozatához kéri az egyházmegye jóváhagyását, hogy az egyház az adósegély öt évi összegét a lelkészlak renoválására s a lelkészi funduson levő istállóinak felépítésére fordíthassa, ellenében annak, hogy ezzel szemben az egyháztagok ez öt éven át az egyháznak összes kiadásait rendkívüli önkéntes adózás útján fedezik; ekként fedezik azokat a kiadásokat is, amelyekre különben az adósegély fordítandó volna.

Az e. m. közgyűlés az egyházközségi közgyűlés e tárgyú határozatát jóváhagyja, mert ezzel a határozattal az adósegélyt — amennyiben az az önkéntes rendkívüli adózás útján pótolva lesz — lényegében eredeti rendeltetésétől elvonva nem találja.

42. A kiskövesdi lelkész, miután az egyházi adózási rendszer megváltoztatása kérdésében a presbitérium és az egyházközségi közgyűlés ellentétes álláspontra helyezkedett, ez ügy békés elintézése végett egy bizottság kiküldését kéri.

Az e. m. közgyűlés e kérelemnek helyt adva, az ügy megvizsgálására, lehető békés elintézésére Máthé Gyula egyházi és Miklós Béla világi tanácsbírákat azzal küldi ki, hogy jelentésüket az ez évi őszi e. m. közgyűlésre megtegyék.

43. A kiskövesdi lelkész a Bányácski József kiskövesdi egyháztag tmeplomszék ügyében egy bizottság kiküldését kéri.

Az e. m. közgyűlés ez ügy megvizsgálásával és lehető békés elintézésével, az adózási ügy rendezésével megbizott Máthé Gyula egyházi s Miklós Béla világi tanácsbíró kiküldötteket bizza meg, akiknek vonatkozó jelentésüket ez ügyben is az ez évi e. m. közgyűlésen kell megtenniök.

44. A lácai egyház azon kérelmét terjeszti elő, — hogy a lelkészlak építésével járó kiadások részbeni fedezésére a csekély számú hívek rendkívüli megterheltségének elkerülése céljából az egyház tulajdonát képező ingatlanokra leendő zálogjogi bekebelezés mellett 5000 kor. 30 éves törlesztéses kölcsönt vehessen fel.

Egyházmegyei közgyűlés a kérvényben felhozott indokok alapján a lelkészlak építési költségeinek fedezésére szükségelt 5000 K-nak 15 éves törlesztéses kölcsön útján leendő megszerzését engedélyezi, — s az egyház kérvényét pártolólágg terjeszti fel az egyházkerületi közgyűléshez.

45. A bodroghalászi egyháztanács a sárospataki 803 sz. telekkönyvi betétben 1850 hrsz. alatt felvett 800 □ ölnyi ingatlanát elcserélni óhajtja a Sprencz János és neje szül. Homolkai Mária tulajdonát képező a bodroghalászi 209. sz. tkvi betétben 525 hrsz. a. felvett ingatlanak vázrajz szerint 525/2. hrszámmal jelölendő 1356 □ ölnyi részletével.

Erre vonatkozólag beterjeszti a csereszerződést és kéri annak jóváhagyását.

A csere indokát az képezi, hogy az egyház tulajdonát képezett ingatlan mit sem jövedelmezett, mert nem vette bérbe senki s míg a csere útján szerzett szántóföldet jóváhagyás reményében már is hat évre adták ki bérbe s így ez által az egyház vagyona értékben növekedik.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel arra, hogy az I. t.-cikk 22. §-a szerint ingatlan birtok szerzése s elidegenítése elsősorban az egyház-

községi közgyűlés hatáskörébe tartozik, s a kérvény s mellékleteiből nem tűnik ki, hogy e tárgyban az egyházközségi közgyűlés már határozatot hozott volna, a kérvényt azzal adja vissza a bodroghalászi egyháztanácsnak, hogy csak az e tárgyban összehívandó egyházközségi közgyűlés határozata után terjesszék fel a csereszterződést jóváhagyás végett az egyházmegyei közgyűléshez, — annyival is inkább, mert a szerződésből az sem tűnik ki, hogy tehermentesen kerül-e az ingatlan az egyház tulajdonába vagy sem?

46. A karosi leányegyház az 1909. évi őszi egyházm. közigazgatási bíróság által a lukai lelkészlak újraépítésének költségeihez $\frac{1}{6}$ rész arányban való hozzájárulásra köteleztetvén — az egyháztanács azon kérelemmel járul az Egyházm. közgyűlés elé, hogy az egyház által a lukai lelkészlak építési költségeihez most adandó hozzájárulási összeg egyszermindenkorra adandó összegként tudassék be és hogy a karosi leányegyház a lukai lelkészlakot a jövőben illető kiadások $\frac{1}{6}$ részbeni fedezésétől egyszermindenkorra felmentessék.

E kérelmet az egyháztanács azzal indokolja, hogy a lukai egyháztanács által kiállított költség számlán az egyes tételek túlmagas árban vannak a karosi egyház terhére felszámítva, — másrészt pedig abban a leányegyházban nem is érdeklő kiadások is szerepelnek, nevezetesen: melléképületek, kerítések javítási költségei, törmelékek elhordatása, adósságok kamatai stb.

Egyházmegyénk ez ügy békés elintézésére bizottságot küld ki, melynek tagjai: Meczner András és Farkas Lajos.

47. A taktaharkányi egyház a templom újraépítésének céljaira az ország területén országos segélygyűjtés kérelmezésére kér felhatalmazást s beterjeszti a m. kir. Belügyminiszteriumhoz intézendő kérvényét.

Egyházmegyei közgyűlés a kérvényt kérvényező egyháznak azon utasítással adja vissza, hogy azt egyenesen a Miniszteriumhoz adják be.

48. A tarcali ref. egyház azon panaszát terjeszti közgyűlésünk elé, hogy az 1884 ik évben 27 egyháztag 596 K-t fizetett be az országos közalapba váltságul, hogy magát és családját mentesítse az évi tagsági díj s befizetése alól 1907-ig a magokat megváltott egyháztagok járuléka nélkül küldötte be a tarcali egyház a maga domestikai járulékát. Azonban 1908. évtől a ref. országos központi iroda lélekszám után rója ki a közalapi járulékot az egyházakra és szórványokra, tekintet nélkül arra, hogy az egyes egyházak tagjainak egy része az alaptőke befizetése által fel van mentve a járulékok fizetése alól, mert hiszen a befizetett tőke kamatja fedezi évről-évre az illető egyháztagok évi járulékát. Emez igazságtalan eljárásnak a következménye az, hogy a tarcali egyház éppen annyi közalapi járulékkal terheltetett meg, mintha az 596 K alapítványi jellegű váltság tőkét nem fizette volna meg; kéri az egyházmegyét, hogy miután ő ebben az ügyben hasztalan élt felszólamlással, — a kerületi gyűlés útján egyen felterjesztést a Konventi közalapi bizottsághoz ezen minden jogi alapot nélkülöző igaztalan eljárás megszüntetésére.

Közgyűlésünk a tarcali egyház kérelmét olyan jogosnak és igazságosnak tartja, mely a legkisebb indokolásra sem szorul, ez okból azon felterjesztéssel járul az egyházkerületi közgyűlés elé, hogy lépjen közbe a tarcali egyház érdekében a konvent közalapi bizottságánál arra nézve, hogy a tarcali egyházra lélekszám arányában kivetendő közalapi járulék megállapításánál legyenek figyelemmel a már befizetett 596 K megváltási alaptőkére s ennek 23 K 84 fillnyi kamatjövödelmének levonásával irják elő évről-évre a tarcali egyház közalapi járulékát.

49. Tárgyaltatott Miskolczy Endre b.-szentesi missiói kör lelkészének kérvénye, melyben ismételten kéri, hogy missiói munkásságáért járó évi 400 K segélypénzt, mint amely lelkészi törzsfizetésébe be van számítva s ez okból — ugyanannyi összeggel kevesebb államsegélyt kap — a lelkészi díjlevél kiigazításával részére kieszközölni az egyházi főhatóság ne terheltessék.

A b.-szentesi missiói kör lelkes és ügybuzgó lelkészének kérvényét egyházmegyénk azzal a kérelemmel terjeszti fel a kerületi közgyűléshez, hogy azt a további eljárás megindítása végett a Jelentő ivek kiigazítását eszközlő állandó bizottsághoz áttenni méltóztassék.

50. A sajóhidvégi egyháztanács a templomi székek használatáról alkotott s bemutatott szabályrendelet jóváhagyását kéri.

Egyházmegyei közgyűlés, minthogy a templomi székek használatára vonatkozó szabályrendelet készítése az I. t.-c. 22. §. 3. pontja értelmében az egyházközségi közgyűlés hatáskörébe tartozik, az e tárgyban megtartott egyházközségi közgyűlésről felvett jegyzőkönyv a kérvényhez nem csatoltatott, de sőt az e tárgyban hozott határozat a lelkész előadása szerint jegyzőkönyvbe nem is foglaltatott, a most jóváhagyás végett beterjesztett szabályrendeletet azzal adja vissza az egyháztanácsnak, hogy azt terjessze az e tárgyban összehívandó egyházközségi közgyűlés elé, ahol is annak pontonként leendő letárgyalása után a közgyűlés jegyzőkönyvével kapcsolatosan újból terjessze fel megerősítés végett az egyházmegyei közgyűléshez.

51. Legyesbényei egyház kéri magát a Szondy-Kenessey-alapítványra előjegyeztetni.

Miután ezen alapítvány kamatját az egyházmegyék sorrendben kapják meg, a legyesbényei egyház kísérje figyelemmel annak kiosztását s annakidején adja be e tárgyú kérvényét.

52. Sajókesznyéteni egyház panaszolja, hogy Fonciére tűzkár ellen biztosító intézet az új templom palatetőzete után annyi biztosítási összeget fizet, mint mikor faszindellyel volt borítva.

Utasíttatik a lelkész, hogy a Fonciére-vel egyházkerületünk által megkötött s minden egy-

háznak nyomtatásban megküldött szerződés alapján állapítsa meg, hogy az ott feltüntetett díjtétel szerint mennyit kellene az egyháznak biztosítási összeget fizetnie és tényleg ma mennyit fizet, mert egyházmegyénk csak ennek megállapítása után lesz abban a helyzetben, hogy e tárgyban esetleg lépéseket tehessen.

53. A leleszi egyház tőkesegély iránti kérelmét terjeszti be az egyházlátogatóság útján.

A tőkesegélyek jó időre és nagyon hosszú időre le vannak foglalva, a közeljövőben onnan segélyt kapni nem lehet, mindazáltal a jóra való és törekvő kis egyházat egyházmegyénk evidenciába tartja és már jövőre is első helyre jegyzi.

54. E.-látogatás jelenti, hogy Szomotoron a Klobusiczky-alap még máig sincs rendezve.

Felhívatik a lelkész, hogy ezen alapítvány állásáról tegyen részletes jelentést, valamint arról is, hogy az egyházmegyétől, illetve az államsegélyből mikor és mennyit kapott az egyház s mily célra fordította azt.

55. A monoki egyháztanács jegyzőkönyvei bekötetlen állapotban vannak s ily módon ezen, az egyházra nézve fontos okmánytár könnyen elkallódhat.

Lelkészt felelősség terhe alatt utasítja közgyűlésünk, hogy a jegyzőkönyvek bekötetéséről haladéktalanul gondoskodják s azt bemutassa a legközelebbi egyházlátogatásnak.

56. A t.-harkányi egyház presbyteriumának azon kérelme, hogy a gazdaközönség közös legelőterületéből az ármentesítő társulat által kisajátított, a lelkész és a tanító részére takarékpénztári betétként kezelt 948 K 24 f. tőkének az egyház javára való kamatoztatását engedje meg,

a közigazgatási bíróság illetékességi körébe utaltatik.

57. Özv. Keresztury Józsefné és Körössy György, valamint a semjéni egyház közt egy erdőrész jutaléka feletit támadt vitás kérdés

elintézésére a közigazgatási bíróság illetékes.

58. Számvevőszék betérjeszti alább egész terjedelmében olvasható következő jegyzőkönyvét:

Felvétellett Sárospatakon, az alsózempléni számvevőszék 1910. május 2-án tartott ülésében.

Jelen vannak: Bálint Dezső esperes és Meczner András világi tanácsbíró elnöklete alatt: Ölbey János, Hézser Emil, Bartha József, Keresztury József és Zitás István számvevők, utóbbi úgy is mint jegyző, Zitás Bertalan egyházmegyei pénztárnok és dékán.

1. Elnök megnyitván az ülést, fölhívja járási számvevőket jelentésük felolvasására.

Számvevőszék a jelentések meghallgatása után egyházmegyei gyűlés elé terjeszti fontosabb észrevételeit a következőkben:

Megyaszói járás.

Kesznyéten, Sajóhidvég, Berzék, Ujcsanáros, Sóstófalva, Alsódobsza, Legyesbénye, Taktaszada számadása rendes.

Harkány számadása nyugtákkal igazolt, még nagyon is részletező; de tőkekamat kimutatásából kimaradt Szőke Lajos 100 kor. tartozásával, pedig a bevételek 6. p. szerint 10 kor. kamatot fizetett. Ugyancsak kimaradt e kimutatásból a helybeli hitelszövetkezetbe tett 200 kor.

Tiszalucan a „Bevételek“ 1. tételében 2775 kor. 97 f. pénztári maradvány van, az ellennyugta szerint pedig csak 2275 kor. 97 fill. Melyik igaz? A kiadás 5. p. 133 kor. 65 f.-ről szól, nyugtája pedig 133 kor. 30 f.-ről tanúskodik. A 6. p. a. 41 korona 68 fillér van

bevezetve, nyugtája pedig 42 korona 03 fillért bizonyít. A bevételek XIII. és XIX. s a kiadások 26. sz. nyugtája alatt név nincs. A 36. nyugta csak számla, melynek szíves kiegyenlítését kéri Löwy. A 43. sz. nyugta 301 kor. 50 fill. kiadásról tanúskodik, a kiadás 43. tétele pedig 301 kor. 80 fillér. A 45. tétel alatt gondnok Miskolcra kamat bevételért 2 koronát vett föl, holott postán jóval olcsóbban beküldhető. Midőn pénztári maradványuk 2591 kor. 33 fillér, 8000 kor. adósságukból miért nem törlesztenek.

Hernádnémeti számadása nyugtákkal kellően ellátott, ez évben már csoportosított s a kötvények keltét tőkekamat kimutatásába bevezette. Az 1908. évi számadás végén az „Orgona-alap“ megszűntét jelzi s mégis 1909-ik évi tőkekamat-kimutatásában „Orgona-alap“-ul tünteti föl az 1908-ik év végén maradt „Közpénztári tőkét“-ket is. A bevételek közt meg „közpénztári“ tőkék és kamatok befizetéséről számol. Számadása megbízhatóságát kétségessé teszi, hogy az 1908-ban befizetetlen maradt 74 kor. 60 fill. földbérhátrálékból 1909-ben 84 kor. 60 fillért szedett be és pedig nem ugyanazon egyénektől. Különben mult évi figyelmeztetésünk dacára ez évben is van behajtatlan kamat és befizetetlen földbér. A bemért s meglévő búza mennyisége körülbelől 50 mm. Ha csakugyan beméretett, miért körülbelől?

Hernádkak számadást 2 példányban, de tőkekamat-kimutatást egyben sem küldött; pedig 4058 kor. 52 fill. kihelyezett tőkéjük van. Számadása egyszerű naplómásolat.

Gesztely tőkekamat-kimutatásában a „Burger Jeremiás“-alap 2. és 3. sorsz. tőkéje a „Tartozás“ rovatba nincs bevezetve. A „Toronyóra“-alap 1908. évi 5. sorsz. a. tőkéje az 1909. évi kimutatásból kimaradt. Egy pár adós kamatját nem fizette be. A bevételek 6. tétele szerint 155 kor. 43 fillér kamatot vett be, a tőkekamat-kimutatás meg 183 kor. 61 fillér kamatbevételt bizonyít. Visszafizetett tőkéi összege a számadás 7. p. szerint 2283 kor. 57 fill. volt; holott a tőkekamat-kimutatásból csak 1429 kor. 26 fill. állapítható meg. Melyik igaz? Vagyoneleltára szerint 5200 kor. kihelyezett tőkéje van; holott a tőkekamat-kimutatás csak 5110 kor. igazol.

Megyaszó számadása rendes és nyugtákkal igazolt; de tőkekamat-kimutatást most sem küldött, pedig templom és iskola-alapja van, mert a templom-alapból 177 kor. 63 fillért, az iskola-alapból 30 kor. kölcsönt vett föl. Számadása arról tanúskodik, hogy ez egyházunk mélyebben-mélyebben merül az adósságba. 1908-ban 460 kor. kölcsönt vett föl, hogy szükségleteit fedezhesse, 1909-ben már 857 kor. 67 fillért. S míg 1908-ban a templom-alapból 100 koronát vett föl, 1909-ben ugyancsak a templom-alapból 177 kor. 63 fill., az iskola-alapból 30 kor., melyekből egy fillért sem térítettek vissza egyik éven sem nevezett alapoknak.

Tállyai járás.

Tarcal, Prügy, Tállya, Golop, Tiszaladány, Mezőzombor, Monok, Ond számadása rendes.

Szerencs számadása rendes, de iskola fűtésére, az iskola, lelkészlak tisztántartásához vett suroló kefékre nagyon sokat költött. A borseprőt kipréselten eladni talán gazdaságosabb eljárás volna.

Mád számadása eléggé helyes; de az 1. és 7. sorsz. bevételei ellennyugtákkal igazolva nincsenek. Bevételei közé a „Tőkesegély“, „Szegény-alap“ kamatai és 1500 kor. visszafizetett tőke nincs fölvéve.

Csobaj számadása egyébként kifogástalan, csak a VI. f. 26. sor 71. és 73. nyug. törlendő, mert már egyszer el van számolva IV. fej. 16. sor 51. és 52. ny. alatt.

Báj számadásának is egyedüli hiánya, hogy tőkekamat-kimutatásából kimaradt a Kiss Józsefnek kölcsönadott 20 kor. s így annak kamata is elveszett, holott a III. 8. t. a. kiadatott.

Taktakenéz számadását későn küldte, átvizsgálható nem volt.

Sárospataki járás.

Sárospatak, Tolcsva, Olaszliszka, Sima, Sára, Erdőhorváti, Bodrogszadány, Viss, Vámosujfalu, Bodrogolaszi számadása rendes.

Kenézlő templomépítési tőkekimutatást nem adott.

Bodroghalásznak ellennyugtái nincsenek. A lelkész

2719 kor. 82 fillér bevételt elismerő igazolványa nem elég 22 tétel együttes igazolására.

Makkoshotykán 2 kor. éjjeli őr fizetésről számol a gondnok. Ez visszakövetelendő az egyház részére.

Állandó kiadásai egy részét, minők iskolameszelés, tanítói fuvar a vegyes kiadások közé sorozza.

Erdőbényén, Tokajban, Bodrogkereszturon nagyon sok a kamathátrálék. Utóbbi helyen a gondnok 7 kor. 05 fillér évi tőkekamat adót fizet, holott csak 122 kor. 88 fill. betáblázott követelése van.

Cigándi járás.

Örös, Nagyrovágy, Karád, Ricse, Láca, Luka, Cigánd, Karos számadása rendben van.

Karcsa számadása rendes, de egyetlen tétele sincs eredeti nyugtával, csakis lelkész és gondnok aláírásával igazolva.

Semjénnek ellennyugtái nincsenek.

Pácinban sincsenek eredeti nyugták. 1909-ben visszafizetett tőkéi a számadás bevételei közül kimaradtak. 37 kor. 94 fillér befizetett kamatból csak 30 kor. 94 fill. lett a bevételek között elszámolva.

Szentesi járás.

Bacska, Perbenyik, Nagygéres, Berecki, Nagykövesd, Szomotor, Vécs, Szentes, Véke, Ágcsernő, Kistárkány, Kiskövesd, Agárd, Leányvár, Lelesz számadása rendben van.

Vajdácska számadása jó, egyedüli hibája, hogy az egyes táruk jövedelmi és kiadási összegét a közpénztári bevételek és kiadások között nem összesíti, mi a mérleg megállapítását megnehezíti.

Bodrogmezőn az esperesi hivatalhoz beküldött 60 kor. vizsgálati díj és 72 kor. 35 fill. tanító elleni eljárási költség, mint magánpanaszosok kiadása, gondnok terhére irandó.

Kisgéres számadását számvevőszék visszautasítja s újból készített számadásának számvevőhöz 30 nap alatti beküldésére kötelezi.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék jelentését teljes egészében elfogadja, a jelzett hiányok pótlására az illető egyházak lelkészét és gondnokát felelősség terhe alatt kötelezi.

Tiszaluc, Hernádnémeti, Gesztely, Kenézlő, Pácin, Kisgéres lelkészét és gondnokát kötelezi, hogy a számvevőszék által megállapított hiányok pótlásával újból elkészített számadásaikat, illetve tőkekamat-kimutatásukat járásuk számvevőjéhez 30 nap alatt szigorú felelősség terhe alatt be-
küldjék;

Bodrogkeresztur lelkészét s gondnokát utasítja, hogy az évi tőkekamat adóul fizetett 7 K 05 f. leiratását s 3 évre visszatérítését eszközje.

Minden járás számvevőjét kötelezi, hogy a gondnoki számadások és tőkekamat-kimutatások II-od példányát évről-évre visszatartva megőrzik, a nyugtákat, ellennyugtákat azonban a számvevőszék ülése után haladéktalanul visszaküldözzék.

2. Egyházmegyei pénztárnok és dékán 1909-ik évi számadását beterjeszti.

Számvevőszék mindkét számadást — pont-ról-pontra átvizsgálván, a kötvényeket átnézvén — teljesen rendben találja s pénztárnokot, elismerésének nyilvánítása mellett, az 1909-ik évi számadás felelőssége alól — a beírottakra nézve — fölmenti; megállapítja, hogy a közpénztári bevétel

10378 K 53 f.
kiadás... 8050 „ 91 „
Pénztári maradvány ... 2327 K 62 f.

A dékáni bevétel volt ... 4842 K 96 f.
kiadás ... 4832 „ 46 „
Maradvány ... 10 K 50 f.

Összes vagyon készpénz és ki- helyezett tőkékben ... 13106 „ 51 „
Teher ... 2200 „ — „

59. Az erdőhorvátii egyház romladozó templomát a közgazgatási hatóság bezáratta, így ennek újból való felépítése nagyon is sürgössé vált. Az építkezésre való rendkívüli adó-kivetési tervezet el van ugyan készítve, de ennek a beszedését ez évben meg sem kísérelhetik, miért is szükségessé vált egy tizezer koronás kölcsön felvétele. De amennyiben még ezen összeg sem fogja fedezni a felmerülendő költségeket, engedélyt kér arra, hogy a tolcsvai takarékpénztárba elhelyezett tőkáját — mely egy parlag szőlő eladásából származott, felhasználhassa.

Egyházmegyénk az építkezés sürgős voltára való tekintetből hozzájárul az erdőhorvátii egyház azon kérelméhez, hogy tizezer koronás kölcsönt felvehessen és a parlag szőlő árát az építkezésnél felhasználhassa, kérvényét ajánlólag terjeszti fel az egyházkerületi gyűléshez megerősítés végett.

Egyúttal utasítja az erdőhorvátii egyházat, hogy a lehető legolcsóbb kölcsönt vegye fel. Rendkívüli adó kivetését felülvizsgálat végett őszi gyűlésünkre adja be, a templomépítési tervezetet és költségvetést az espereshez haladéktalanul küldjék be. Az esperes felhatalmaztatik arra, hogy az építkezésnél felmerülendő minden dolgukban, bizottságok vagy szakértők kinevezésében a legjobb belátása szerint eljárjon és intézkedjék.

JEGYZŐKÖNYV

Felvételett Sárospatakon 1909. dec. hó 7-én Sárospatakon tartott segélyosztó bizottsági ülésben.

Elnök: Bálint Dezső esperes. Jelen vannak: Meczner András, Buza János, Máthé Gyula, Zitás Bertalan segélyosztó biz. tagok; ez utóbbi ügyis, mint a segélyosztó bizottság jegyzője.

Elnöklő esperes szívesen üdvözölvén a bizottság tagjait, jelenti, hogy hozzá a következő segélyek érkeztek a főtiszt. püspöki hivataltól:

Szükösi-hollandi tárból	---	---	---	240	—	K
Tolcsvai Nagy Gedeon-alapból	---	---	---	400		„

B. Baldácsy-alapból	857·14	K
Szegény lelkészek részére	5·—	„
Meczner Béla e.-m. gondnok adománya	50·—	„
Összesen	1552·14	K
Ezenkívül államsegély az alsózempléni egyház részére	1285 65	„
Összesen	2837·79	K

A segélyosztó-bizottság a beadott kérvényeket elbírálván :
a segély-összegeket következőleg osztja fel :

Lelkészeknek :

Sallay Sándor	60·—	K
Kajdy Menyhért	60·—	„
Beszterczey Béla	60·—	„
BacsKay Károly (vallástanításért)	60·—	„
Összesen	240·—	K

Lelkészőzvegyeknek :

Lábos Menyhértné	60·—	K
Keresztury Zsigmondné (2 évi)	120·—	„
Balsay Istvánné	60·—	„
Zitás Istvánné	60·—	„
Tatár Mihályné	60·—	„
Terhes Barnáné	60·—	„
Molnár Pálné	60·—	„
Horkay Jánosné	60·—	„
Gönczy Jánosné	60·—	„
Összesen	600·—	K
néhai Anti Jánosné	60·—	„
Összesen	660·—	K

Tanítóknak :

Fekete József (mint bodrogkereszturi kántor-tanító)	80·—	K
ifj. Fövenyessy Bertalan	50·—	„
Szombati Dániel	50·—	„
Tóth Károly	50·—	„
Hegedüs János	50·—	„
Sellei András	50·—	„
Összesen	380·—	K

Tanító-özvegyek és árvák:

Fodor Károlyné	..	---	---	---	---	50.—	K
Tóth Ferencné	---	---	---	---	---	50.—	”
Kiss Józsefné	---	---	---	---	---	50.—	”
Varga Erzsébet	---	---	---	---	---	40.—	”
Szekeres Mihályné	---	---	---	---	---	50.—	”
Bajkai Imréné	---	---	---	---	---	50.—	”
Farkas Károlyné	---	---	---	---	---	50.—	”
Bodnár Lajosné	---	---	---	---	---	50.—	”
Palságh Gézőné	---	---	---	---	---	50.—	”
Kovács Piroska	---	---	---	---	---	40.—	”
Összesen	---	---	---	---	---	530.—	K

Egyházaknak:

Luka (építkező egyh.-nak)	---	---	---	---	---	150.—	K
Semjén	---	---	---	---	---	50.—	”
Viss	---	---	---	---	---	50.—	”
Alsódobsza	---	---	---	---	---	50.—	”
Vajdácaska	---	---	---	---	---	50.—	”
Összesen	---	---	---	---	---	350.—	K
Népiskolai könyvtári alapra	---	---	---	---	---	40.—	K
Pótlólag kiadatott Szomotornak: ujhelyi adósság törlesztésre	---	---	---	---	---	50.—	”
Lábas Endrének a szolnocsikai gyermekek vallásoktatásáért	---	---	---	---	---	50.—	”
Egyházmegyei pénztárnak	---	---	---	---	---	537.79	K

Ezen jegyzőkönyv felolvastatván, aláíratott.

Kmf.

ZITÁS BERTALAN
k.-jegyző.

BÁLINT DEZSŐ
esperes.

MECZNER ANDRÁS

MÁTHÉ GYULA

BUZA JÁNOS

tanácsbírák.

60. Mindezen jegyzőkönyvi pontok a május hó 3-án
Sárospatakon tartott közgyűlésben felolvasás után

hitelesítették.

JEGYEZTÉK:

Hézsér Emil 1—6, 8, 9, 33, 34, 37, 38, 39, 47, 48, 50, 51,
52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 64, I—II. sz. bírósági ügyet.

Dr. Mitrovics Gyula 7, 10, 35, 36.

Lábos Béla 40, 41, 42.

Zitás István 26—32, 57.

Keresztury József 11—25, V. sz. bírósági ügy.

Dr. Vitányi Miklós 43, 44, 45, 46, 49, III—IV. sz. bír. ügy.

II.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

I.

JEGYZŐKÖNYV

Felvétellett Sárospatakon 1910. év május 3-án az alsözempléni ref. egyházmegyei bíróság mint közigazgatási bíróságnak Csikos István t.-harkányi tanító felebbezési ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak: a bíróság részéről Bálint Dezső esperes a tárgyalást vezető elnök és Meczner Béla gondnok, Meczner András, Buza János, dr. Kovács Gábor, Zitás Bertalan, Máthé Gyula egyházmegyei tanácsbírák és Hézsér Emil mint a bíróság jegyzője. Előadó Horváth János tanácsbíró.

Felek részéről senki sem jelent meg.

Tárgyalás alatt van Csikos István taktaharkányi ref. II-ik tanítónak a t.-harkányi egyházközség közgyűlése által hozott azon határozat elleni felebbezése, melyben a reá kivetett 87 korona rendkívüli egyházi adó ellen felszólamlási jogával él.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozatra, hogy nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset?

Miután ilyen eset nem forog fenn, az elnök megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Előadó a következőkben ismerteti az ügy állását:

A t.-harkányi presbyterium 1909. szept. 12-én tartott gyűlésében az iskola építési költségek fedezésére megállapította azon adókulcsot, melynek alapján a kirovandó rendkívüli egyházi adót a hívektől beszedni fogja, ezen az egyházi közgyűlés által jóváhagyott adókulcs alapján Csikos István tanító 87 K rendkívüli egyházi adóval rovatott meg a tanítói java-

dalmazás címén élvezett természetbeni lakás és földbirtok után, miután ezt magára sérelmesnek és az egyházi törvény-nyel ellenkezőnek látja, felebbezéssel élt.

Elnök a tárgyalást berekeszti, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a következő

ítéletet:

Közigaztási bíróságunk Csikos István felebbezésének helyt ad, őt a 87 K rendkívüli adófizetési kötelezettsége alól felmenti.

Indokok:

Csikos Istvánt az építkezési célokra kivetett rendkívüli egyházi adó fizetési kötelezettsége alól fel kellett menteni, mert az E. T. III. t.-c. 8. szakaszának utolsó kikezdése az egyházi tisztviselőket nyilván csak rendes egyházi adózásra kötelezi azon birtokok után, melyeket hivatala után haszonélvezeti joggal élvez. Ugyanazon t.-c. 18. §-a szerint felebbező a rendkívüli egyházi adó fizetésére csak azon esetben lenne kötelezhető, ha a kivetés alapjául szolgáló ház és földbirtok tulajdonjogilag az övé volna. Elvi szempontból sem róvható meg az egyházi tisztviselő azon birtok már rendkívüli adóval, amelyet csakis haszonélvezeti joggal bir, mert a rendkívüli adóelőírászat rendszerinti célja nem az egyház rendes napi szükségletének fedezése, hanem oly munkálatoknak keresztül vitele, mely jórészben a jövőnek szól és amely által a jövő nemzedék terheinek egyrészét a ma emberei vállalják magukra és amely alkotásnak az egyházi életre való áldásos kihatása a jelenre csak nagyon kis részben hárul, nagyobb részében pedig a jövőt szolgálja. Nemcsak a méltányossággal, hanem a szigorúan vett igazsággal is ellenkeznék, hogy a legtöbb esetben gyakoribb változásoknak alávetett tanítói állások hivatali jövedelmük után rendkívüli egyházi adóval rovassanak meg, mert így előállhatna az a képtelen helyzet, hogy megélhetést is alig biztosító szerény-javadalmu egyházi tisztviselő minden hivatali változása alkalmával olyan egyházba jut, ahol éppen rendkívüli adó kivetése válik szükségessé, s így mindenütt olyan rendkívüli adóval terheltetnék meg, melyből a rendes egyháztagek egy életen át csak egy-

szer veszik ki részüket. Mindezekre való tekintetből Csikos István tanítót fel kellett menteni a rendkívüli egyházi adó fizetési kötelezettsége alól.

Kmf.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök.

MECZNER BÉLA
világi elnök.

HÉZSER EMIL
jegyzőkönyvvezető.

II.

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett Sárospatakon 1910. év május 3-án az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság mint közigazgatási bíróságnak Ölbey János cigándi ref. lelkésznek Janka Károly nagyrovvágyi lelkész elleni ügyében tartott tárgyalásról.

Jelen voltak: a bíróság részéről Bálint Dezső esperes a tárgyalást vezető elnök és Meczner Béla gondnok, Meczner András, Horváth János, dr. Kovács Gábor, Zitás Bertalan, Máthé Gyula egyházmegyei tanácsbírók, Hézser Emil, mint tanácsbíró.

Előadó: Buza János tanácsbíró.

Felek részéről Janka Károly jelent meg, Ölbey János hivatalos elfoglaltatása miatt nem jelenhetett meg.

Tárgyalás alatt van Ölbey Jánosnak Janka Károly nagyrovvágyi lelkész ellen 576 korona iránt folyamatba tett közigazgatási bírósági ügy.

Elnök az ülést megnyitván az V. t. c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozatra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset?

Annak megállapítása után, hogy ilyen eset nincs, elnök felhívja a megjelent félt, hogy nincs-e a bíróság valamelyike ellen törvényen alapuló érdekeltségi kifogása?

Megjelent fél kijelentette, hogy nincs.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

A bíróság elnöke miután bejelenti, hogy Ölbey Jánost halaszthatatlan hivatalos kötelességei gátolták meg, a bíróság előtt való megjelenésben, mindemellett is kérte ügyének tárgyalását és az ítélet meghozatalát, — elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Előadó az ügy állását a következőkben ismerteti: Ölbey János azon kérelemmel járul az egyházmegyei bíróság elé, hogy a nagyrozvágyi ref. egyházban hivatali utódja Janka Károly lelkész köteleztessék arra, hogy neki 2 hold föld után a bérletnek megfelelő holdankénti 27 K-t, mint az előző évről őt illető papi jövedelem részletét megfizetni, amely 24 hold után 576 K-t tesz ki.

Kérelmét arra a körülményre alapítja, hogy neki Nagyrozvágyról 1907. év őszén történt elmenetelekor a papi földek felét, vagyis $76\frac{1}{2}$ holdat lett volna jogosítva őszi vetéssel bevetni, ő azonban csak 62 holdat vetett be s ebből is visszatartott hivatali utódja 11 holdat s így ő tulajdonkép csak 51 hold föld termését haszonélvezte, holott a 153 hold föld felerésze jog szerint őt illette volna meg. Követelésének jogosultságát egyházmegyénk közigazgatási bíróságának 1908. évi április 28-án özv. Páricsy Józsefnének vele szemben támasztott ugyanilyen természetű követelésében hozott s az egyházkerületi közigazgatási bíróság által is jóváhagyott határozatára alapítja.

Elnök felhívja a jelenlévő Janka Károlyt, hogy az ügyre vonatkozó álláspontját ismertesse meg, aki élőszóval előterjeszti, hogy miért tagadta meg Ölbey János által támasztott követelés kielégítését, s ítéletet kér.

Elnök a tárgyalást berekeszti, zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a következő

végzést:

Az ügy érdemében ítéletet nem hozhat mindaddig, míg panaszos Ölbey Jánost ki nem hallgatja, miért is őt a legközelebbi bírósági ülésen való megjelenésre kötelezi.

Indokok:

Bár egyházkerületi szabályrendeletünk világos intézkedéseket tartalmaz a papváltás alkalmával előforduló birtok-

ügyek haszonélvezeti jogának mikénti megosztására vonatkozólag, mindazáltal a jelen esetben ezen rendelkezéseket nem lehetett az ítélet kimondásánál irányadóul venni, mivel peres felek között a földek haszonélvezetére vonatkozólag oly magánjogi megállapodás történt, amelyeknek tisztázása, a való tényálladéknak megállapítása csakis mindkét fél személyes kihallgattatása után válik lehetővé. Miután pedig Ölbey Jánost halaszthatlan hivatalos kötelessége akadályozta meg abban, hogy a bírósági tárgyaláson megjelenjen, újabb tárgyalás kitűzése vált szükségessé:

Kmf.

BÁLINT DEZSŐ

egyházi elnök.

MECZNER BÉLA

világi elnök.

HÉZSER EMIL

jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett Sárospatakon 1910. évi május hó 3-ik napján az alsózempléni egyházmegyei egyházi bíróságnak mint közigazgatási bíróságnak a taktaharkányi lelkész és tanítók elleni közigazgatási ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, mint a tárgyalást vezető elnök és Meczner András h. gondnok, elnökök: Buza János, Horváth János, Hézser Emil, dr. Kovács Gábor és Máthé Gyula tanácsbírák és dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Tárgyalás alatt van: Nagy András taktaharkányi gondnok és társainak a lelkész- és tanítók ellen a közös legelőből való kisajátítás folytán kapott összegnek miként leendő felhasználása tárgyában indított közigazgatási bírósági ügye.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset?

Megállapított, hogy ilyen fenn nem forog.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult. Elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Dr. Vitányi Miklós előadó ismerteti az ügy állását, mely után elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésen kihirdeti a bíróság által egyhangúlag hozott következő

ítéletet:

A bíróság Nagy András és társai panaszosokat kérelmükkel elutasítja.

Indokok:

Panaszosok kérvényükben azt adják elő, hogy a Takta folyó szabályozása folytán az úrbéres gazdasági közös legelőből az 1907—909. években az alsószabolcsi tiszai ármentesítő társulat által mintegy 23 kat. holdnyi terület kisajátítván, a kisajátítási ár a legeltetési jog arányában lett felosztva és ekként a lelkész 16 drb legeltetési joga után 474 K 44 f-t, — a két tanító pedig 8—8 drb legeltetési joguk után 473 K 80 fillért kaptak kártalanítási összeg gyanánt.

Úgy a lelkész mint a tanítók ezen összegeket az egyház nevére takarékpénztárba helyezték és a kamatokat úgy az 1908., mint az 1909. évben felszedték. — Minthogy azonban a közös legelőnek 23 kat. holdnyi területtel való csonkulása dacára is, úgy a lelkész, mint a tanítóknak a díjlevélileg biztosított 16, illetve 8—8 drb legeltetési joguk továbbra is megmaradt, panaszosok azon véleményben vannak, hogy nemcsak a kártalanítási tőke, hanem annak kamatai is az egyházat mint tulajdonost illetik és nem a lelkész és tanítókat, az egyházi javaknak csak haszonélvezőit.

Kéri, hogy a lelkész és tanítók az eddig felszedett kamatok visszafizetésére köteleztessenek, s a takarékpénztárba helyezett kártalanítási összeg kamatainak tőkésítése elrendeltesék.

Panaszosok kérelme azonban nem volt figyelembe vehető, — mert bár az a körülmény, hogy úgy a lelkész mint a tanítók legeltetési jogainak száma a legelő-terület csonkulása dacára a régi maradt, — a kérelmet jogos színben tünteti ugyan fel, — azonban másrészt a panaszosok előadásából is

kétségtelenül kitűnik, hogy a díjlevél keltekor megvolt közös legelő 23 kat. holddal és így a lelkész és tanítók jutaléka is aránylagosan csonkult. E 23 kat. holdnyi területért adott kártalanítási összeg pedig épen az egyeseket és így a jelenlegi lelkészt és tanítókat is érintett területbeli csonkulás és ennek folytán érhető anyagi veszteség kártalanítására, pótlására szolgál. — És miután az urbéres gazdaközönség a kártalanítási összegnek a legeltetési jog arányában leendő felosztását határozta el, — az egyeseknek jutott összeggel a tulajdonosok korlátlanul, szabadon rendelkezhetnek. — Miután azonban jelen esetben a lelkész és tanítók nem tulajdonosok, hanem csak haszonélvezők, ennél fogva a kártalanítási összeg a tulajdonos egyházat, — annak kamatai pedig a jelenlegi lelkészt és tanítókat illetik. — Minthogy pedig ezek szerint a lelkész és tanítók a kamatok élvezete által az egyház jogait nem sértették meg, — panaszosokat kérelmükkel elutasítanik kellett.

Ezután a bíróság elnöke elrendeli, hogy a jelen nem volt feleknek az ítélet hiteles kiadmánya kézbesíttessék.

Kmf.

BÁLINT DEZSŐ

egyházi elnök.

MECZNER ANDRÁS

h. világi elnök.

Dr. VITÁNYI MIKLÓS

jegyzőkönyvvezető.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1910. május hó 3-ik napján az alsózempléni egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróságnak özv. Keresztúry Józsefné volt semjéni lelkész özvegye és Kőrössy György semjéni feles lelkész panaszosoknak a semjéni presbyterium ellen faár jutalék kiszolgáltatása tárgyában folyamatba tett közigazgatási bírósági ügyében megtartott tárgyalásáról.

Jelen voltak: A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok elnökök, utóbbi mint a tárgyalást vezető elnök.

Hézsér Emil, Zitás Bertalan, Meczner András, Máthé Gyula, Buza János, Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Horváth

János tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről senki sem jelent meg.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. § a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekelttségi eset?

Megállapított, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból figyelembe veendő érdekelttségi eset fenn nem forog.

Erre az elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását. Előadó ismertetvén az ügy állását, elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangúlag hozott következő

ítéletet.

A bíróság özv. Keresztúry Józsefné és Kőrössy György panaszosok kérelmének helyt ad s kötelezi a semjéni egyháztanácsot, hogy a panaszosoktól visszatartott 1909—1910. évi faárjuttalékot 138 korona 32 fillért a semjéni úrbéres gazdaközönségtől vegye be és panaszosoknak fele-fele részben szolgáltatassa ki.

Indokok :

Panaszosok kérvényükben azt adják elő, hogy a lelkészi fizetésnek egy részét képezi az osztatlan állapotban lévő s évenként vágás alá kerülő erdő vágási failletmény és az évenként eladott erdőrészt árából minden 13-ik korona a lelkészt s minden 26-ik korona a tanítót illeti telekaránylag. E favágási faárjuttalékot Semjén községe minden éven fizette papjának s tanítójának, azonban az 1909—10. lelkészi évben annak kifizetését megtagadta azon indokolással, hogy a vágás alá kerülő nyílásra az 1910. év van rá írva. — Panaszos feles lelkész 1909. évi április 24-én foglalta el állását s e minőségben 1910. április 24-ig működött. Kérik, hogy a semjéni

egyháztanács a ki nem adott 138 korona 32 fillér esedékes faárjuttaléknak az úrbéres gazdaközönségtől leendő beszédésére és fele részben a lelkész özvegye, fele részben a feles lelkész részére leendő kiadására utasították.

Panaszosok kérelme alapos, mert a favágás rendszerint télben történik január—február hónapokban és így az 1910. év január hónapja az 1909—10. egyházi évbe esvén a favágási időre eső faár panaszlókat jogosan megilleti. — Ezek alapján panaszosok kérelmének helyt adni kellett.

Ezután a bíróság elnöke elrendeli, hogy a jelen nem volt feleknek az ítélet hiteles kiadmánya kikézbessítessék.

Kmft.

BÁLINT DEZSŐ

egyházi elnök.

MECZNER BÉLA

világi elnök.

DR. VITÁNYI MIKLÓS

jegyzőkönyvvezető.

V.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1910. évi május 3-án az alsözempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint közigazgatási bíróságnak Hartfogel Ferencné vissi lakos rendkívüli egyházi adójának tárgyában felterjesztett felebbezéséről.

Jelen voltak: A bíróság részéről Bálint Dezső esperes, Meczner Déla gondnok elnöklete alatt Meczner András, Buza János. Miklós Béla, Dr. Kovács Gábor, Hézser Emil, Horváth János, Máthé Gyula tanácsbírák és Keresztúry József egyházi aljegyző, mint a bíróság jegyzője.

Felek részéről senki sem jelent meg.

Tárgyalás alatt van Harsfogel Jánosné vissi lakos egyházi adóügyi felebbezése.

Elnök az ülést megnyitván, az V. t.-c. 54. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekelttségi eset?

Megállapított, hogy a bíróság tagjaira nézve ilyen eset nem forog fenn.

Elnök kijelenti, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban jelen vannak és hogy az szabályszerűen megalakult.

Előadó Zitás Bertalan tanácsbíró az ügyre vonatkozó iratokat felolvassa és a tárgyalás alatt álló ügyet részleteiben ismerteti.

Ezután a tárgyalást vezető elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozás után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangúlag hozott következő

ítéletet.

Az alsózempléni ref egyházmegye közigazgatási bírósága panaszos Hartfogel Ferencné vissi lakost kérelmével elutasítja.

Indokok:

Panaszos Hartfogel Ferencné azt a kérelmét terjeszti elő, hogy a vissi egyháznak templom építési költségek címén reá kivetett 50 korona tőke, 70 kr. kamat fizetési kötelezettsége alól mentessék fel, annyival is inkább, mivel ezen 1897-ben eszközölt kivetés elévült, így jog szerint be sem hajtható.

Kérelme támogatásául felhossa, hogy ő a templom építésre 30 koronát felajánlott és befizetett, de a presbyterium ezt kevesnek találta, még 50 koronával róttá őt meg önkényesen, mert a kivetésnél sem az adóalapra, sem a birtok arányára nem voltak figyelemmel. Állítja, hogy ezen 50 korona kivetéséről nem is volt tudomása és mégis 1909. év őszén ezen összegért és 40 kor. kamatért az egyház beperelte.

Ezzel szemben az egyháztanács jelentéséből kitűnik, hogy a templomot önkéntes adakozásból kívánták felépíteni, e célból mindenki maga ajánlotta fel az általa fizetendő összeget, a hívek nagy többsége anyagi helyzetéhez képest meghozta a maga áldozatát csak néhány tagra — ezek közt panaszosra is — a felajánlott összegén kívül még 50 koronát róttak ki, vagyoni állapotára való tekintettel. A kivetések a törvényes rendelkezések szemmel tartásával eszközöltettek, úgy az ajánlásokat, mint a kivetéseket a templomban több ízben kihir-

dették, figyelmeztetve az egyháztagokat, hogy a kivetés ellen felebbezési jogát mindenki érvényesítheti.

Hogy az 50 korona kivetéséről tudomással bírót, azt igazolja Bodnár János volt gondnok azon nyilatkozata, hogy több ízben felszólítot a a fizetésre, nemcsak, hanem a lelkész is 1907. szeptember 27-én ajánlott levélben ugyanezért ke-reste meg.

Miután pedig a rendkívüli egyházi adókivetés a III. t.-c. 19. §-a rendelkezésének megfelelőleg közhírré tétetett s miután panaszos eme kivetés ellen ugyanazon törvényszakasban biztosított és előírt felszólamlásai jogával élni elmulasztotta, így a kivetés panaszosra nézve is jogerőssé vált s az egyházi tanács törvényszerűen járt el, amidőn a jogerősen kivetett egyházi adó behajtására nézve az I. t.-c. 5. §. meghatározott eljárást követte.

Az elévülést az V. t.-c. 140. §. a szóban forgó ügyekben egyáltalában nem állapítja meg, annyival is inkább nem, mivel curiai döntvény van arra nézve, hogy az egyházi adó is csak abban az esetben évülhet el, ha annak behajtását évenként a szokásos módon nem szorgalmazzák, minthogy pedig ezt minden évben és pedig többször megszokták tenni, — az egyházi adók el nem évülhetnek.

Mindezeknél fogva a bíróság a felebbezőt kérelmével elutasította.

Ezután az elnök megállapította, hogy ezen ügyben a III. t.-c. 19. §. 3-ik kikezdésének értelmében további eljárásnak nincs helye.

Kmf.

BÁLINT DEZSŐ
egyházi elnök.

MECZNER BÉLA
világi elnök.

KERESZTÚRY JÓZSEF
jegyzőkönyvvezető.

TÁRGYMUTATÓ.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Gyűlés megnyitása.
2. A gyűlésben megjelent tagok igazolása.
3. Az egyházak képviselőinek igazolása.
4. Esperesi jelentés.
5. Lelkészek beerősítése.
6. Tanítónő beerősítése.
7. Jelentés a népiskolai nyelvgyakorló kézikönyvről.
8. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
9. Jelentés a Szemere alapítványról.
10. Jelentés az énekvezérek memorandumáról.
11. Ügyész 100 koronát Kántor Józseftől hajtsa be.
12. Szánthó Elek a volt ügyésszel rendezze az ügyeket.
13. Építő bizottság megválasztása.
14. Királyhalmec 20 ezer kor. törlesztéses kölcsönt vesz fel.
15. B.-mezőiek szabálytalan gyűlést ne tartsanak.
16. Agcsernői gondnok a földbérleteket egy hónap alatt hajtsa be.
17. Erdőbényére tanítói lak ügyében Bartha József megy.
18. Berzéki lelkész 80 kor. tandíjkárpótlást kér.
19. Adócsökkentési segílyt kérjenek az egyházak.
20. Ujcsanálosi díjlevél megerősítettett.
21. Szánthó István kérelme a konventhez terjesztett.
22. Nagykövesdi iskola községivé tételük.
23. A tolcsvai iskola államosítása jóváhagyott.
24. A taktakenézi iskola államosítandó.
25. A taktaharkányi iskola államosítása.
26. A mádi Rákóczy-serleg eladására engedélyt nyernek.
27. A mádi szegényház vételére engedélyt kapnak.
28. A mádi lelkész kongruafelemelése iránti kérvénye mellékletekkel pótlendő.
29. Hernádkkai iskola államosítható.

30. Gróf Lónyay Elemér 5 hold földet ajándékoz a bodrogzsadányi egyháznak.
31. Prügyi énekkar alapszabályai megerősítetnek.
32. Prügyi iskolaépítésre kölcsön vehető fel.
33. T.-ladány 20 ezer kor. törlesztéses kölcsön felvételére engedélyt kap.
34. T.-ladányi énekkar alapszabályai megerősítetnek.
35. Olaszliszkai II. tanítói állás ügyében bizottság megy ki.
36. Tállyai egyház engedélyt kap arra, hogy 20 ezer koronát kölcsön vegyen a saját alapítványi tőkái közül.
37. Bodrogszentési missiói kör jelentése.
38. Vissi tanítói díjlevél megerősített.
39. Bacskai missiói kör jelentése.
40. Olaszliszkai tanító fizetési ügyében bizottság megy ki.
41. Nagygéres engedélye 5 évi rendkívüli adókivetésre.
42. Kiskövesdi templomszék ügyben bizottság megy ki.
43. Láczaei egyház 5000 kor. törlesztéses kölcsönt vehet fel.
44. Bodroghalászi csereüzlet elhalasztott.
45. Karosi egyházba bizottság küldetett ki.
46. T.-harkányi egyház belügyminisztertől kérjen engedélyt.
47. Tarcali közalap megváltási tőke ügyében a konventhez felterjesztés megy.
48. Miskolczy Endre fizetési ügye a Jelentő ívek bizottságához tétetett át.
49. Sajóhidvégi templomszékek szabályrendeletét közgyűlés tárgyalja le.
50. Legyesbényei egyház később folyamodjék a Szondy alapítványért.
51. Sajókesznyéteni lelkész nézzen utána a biztosítási díjaknak.
52. Lclesz tőkesegélyre előjegyeztetik.
- 53 Szomotori lelkész adjon jelentést a Klobusiczky alapítványról.
54. Monok jegyzőkönyveit köttesse be.
55. A taktaharkányi egyház presbytereinek kérelme a közigazgatási bírósághoz tétetett át.
56. Keresztúry József és a semjéni egyház vitás ügye a közigazgatási bírósághoz tartozik.
57. Számvevőszék jelentése.
58. Erdőhorváti 10,000 korona kölcsönt vehet fel.
59. Jegyzőkönyv hitelesítése.

II. Bírósági ügyek.

I. Csikos István taktaharkányi tanító felebbezése a rendkívüli egyházi adó kivetése ellen.

II. Ólbey János keresete Janka Károly ellen földhaszonbérleti ügyben.

III. Nagy András taktaharkányi gondnok kérelme.

IV. Özv. Keresztúry Józsefné és Körössy György erdőrészt jutalék követelése.

V. Hartfogel Ferencné felebbezése egyházi adókivetés ellen.

BETŰRENDES NÉVMUTATÓ.

- Ágcsernyői egyház 16.
Bartha József 40, 35, 13.
Berzéki egyház 9.
Bodrogmezői egyház 15.
Bodroghalászi egyház 44.
Bodrogzsadányi egyház 30.
Bazsi Károly 13.
Esperes 48.
Erdőhorvátii egyház 58.
Egyházak 19, 57.
Erdőbényei egyház 17.
Farkas Lajos 45.
Gecsey Péter 8.
Hézsér Emil 8.
Hernádkaki egyház 29.
Janka Károly 13.
Karosi egyház 45.
Kiskövesdi egyház 42.
Kalotaszegi András 40.
Királyhelmeci egyház 14.
Keresztury József 13.
Kérészy Gyula 13.
Kántor József 11.
Kóczán Miklós 8.
Kovács Gábor dr. 8.
Leleszi egyház 52.
Legyesbényei egyház 50.
Lácai egyház 53.
Lónyay Elemér gróf 30.
Monoki egyház 54.
Miskolczi Endre 37, 48.
Meczner András 45.
Máthé Gyula 42.

- Miklós Béla 8, 42.
Mádi egyház 26, 27, 28.
Molnár Ilona 6.
Nagykövesdi egyház 22.
Nagy Barna 8.
Nagygéresi egyház 41.
Olaszliszkai egyház 35, 40.
Ölbey János 8.
Prügyi egyház 31, 32.
Sajókesznyéteni egyház 50.
Sajóhidvégi egyház 49.
Szánthó Elek dr 11, 12, 35, 40.
Szánthó István 21.
Szomotori egyház 53.
Tárczy Pál dr. 13.
Tállyai egyház 36.
Tarcali egyház 47.
Taktaharkányi egyház 25, 46.
Tiszaladányi egyház 33, 34.
Taktakenézi egyház 24.
Tolcsvai egyház 23.
Tóth Ferenc 18.
Ujcsanárosi egyház 20.
Vissi egyház 38
Verebélyi József 39.
Zitás Bertalan 8.
Zitás István 13.